Тыднёвік Магілёўскі



№ 21 (62) 27 траўня 1999 г. Кошт свабодны

Апошні званок



Дзіўным чынам гэтае традыцыйнае выслоўе, якое адрасаванае абітурыэнтам сярэдніх навучальных установаў, як нельга больш дакладна падыходзіць да ацэнкі бягучай грамадзска-палітычнай сытуацыі. Травеньскія падзеі – больш няма ахвоты называць іх прэзыдэнцкімі выбарамі – прагучалі апошнім званком для шмат якіх намераў і спадзяваньняў сумленных людзей на «каманду», якая ізноў нечакана аказалася на паверхні, затое чакана правяліла добрую і законную справу.

Апошні званок... Ці чуюць яго асобныя палітычныя фігуры. Ці адчула яго апазыцыя ўвогуле, калі яна ёсьць менавіта тое бездапаможнае, што выявілася падчас кампаніі. Ці разумее грамадзтва, што далей няма куды падаць. Ці адчувае подых скончаньня свайго 5-ці гадовага паводле Канстытуцыі тэрміну прэзыдэнт і яголы рэжым...

Пакуль адказу няма. Маўчыць і народ. Вось напружыўся і прынарадзіў для апошняга званка сваіх выпускных нашчадкаў. Але і на іхных тварах ня бачна было асаблівай радасьці ад прадчуваньня ўступленьня ў дарослае жыцьцё.

Што чакае іх у краіне, якая сама сябе не разумее і ня чуе. Якая губляе апошнія прыкметы незалежнасьці і нацыянальнай адметнасьці. Якая на кожным кроку адчувае недахоп прыстойных людзей, ня мае патрэбы ў нацыянальнай эліце, ды і наогул у інтэлігенцыі як такой. У краіне, адкуль нармальнаму чалавеку, тым больш маладому, хочацца зьехаць і таму ён вывучае замежную мову больш старанна за сваю (калі яшчэ вывучае наогул)... Ды і няма тут на каго «ставіць», – справядліва мяркуе практычная моладзь, якая яшчэ не патрапіла ў вір бэлэсэзмаўскага «патрыятызму».

Узгадаем аднак, што апошні званок гучыць не абавязкова як напамінак аб сумным. Ён трэнькае высокім сваім галасочкам як заклік. Як спадзеў на новы час і новае жыцьцё.

Тут ён, сакрэт выратаваньня і аптымізму: няхай апошні званок – у прамым сэнсе – звоніць тым, хто гэтага заслужыў. А сваім поклічным гукам кліча за сабой тых, хто верыць – у сябе, сваю краіну і ее сьветлы дзень.

Далёка ня ўсё страчана. Далёка ня ўсё згублена. Далёка ня ўсё, і гэта галоўнае, зроблена.

А палітычны халодны травеньскі душ стаўся і яшчэ праявіць сябе нібы вясновай ачышчальнай навальніцай. Гэта на карысьць. Застануцца з грамадзтвам тыя (ці грамадзтва – зь імі?), чые маральнасьць, патрыятызм і непахіснасьць ня маюць эквіваленту ў пасадах, бытавым уладкаваньні, асабістым аўтарытэце ў замежных вачах. У каго толькі і ёсьць, што родны край, які зачакаўся маральнасьці, веры і непахіснасьці.

Гэта ён сёньня сьціпла звоніць у калякольчык добрых спадзеваў. Застаецца толькі пачуць і адгукнуцца...

Рэдакцыя «ТМ»

РОЗГАЛАС ТРАВЕНЬСКІХ ВЫБАРАЎ

У Цэнтральнай выбарчай камісіі

На апошняй прэсавай канфэрэнцыі Цэнтральнай выбарчай камісіі яейны старшыня Віктар Ганчар паведаміў, што ў галасаваньні па выбарах прэзыдэнта ўзялі ўдзел 53,2% ад агульнай колькасьці выбарнікаў Беларусі. Таму **выбары адбыліся. Адныя вынікі галасаваньня ЦВК лічыць несапраўднымі**, на што ў яе маюцца тры прычыны:

1. Уладныя чыннікі перашкоджалі ў правядзеньні кампаніі. 2. Не было магчымасьці наладзіць паўнавартасную агітацыю за кандыдатаў. 3. Зянон Пазьняк зрабіў антызаконнае дзеяньне цягам кампаніі, а таксама заклікаў сябраў выбарчых камісіяў ад БНФ байкатаваць выбары.

Пры гэтым ніхто зь сябраў ЦВК не паведаміў журналістам колькасьці галасоў, пададзеных за кожнага з кандыдатаў. (Такое няпэўнае становішча працягвалася амаль суткі, пакуль ня сталі вядомымі неафіцыйныя дадзеныя ад прадстаўніка выбарчага штабу З.Пазьняка. Ён паведаміў, што **перамог на выбарах якраз лідэр Народнага Фронту** – «ТМ»).

«Галоўны палітычны вынік выбарчай кампаніі ў тым, – заявіў В.Ганчар, – што гэтая кампанія зрабіла проста немагчымым выкананьне Лукашэнкам абавязкаў прэзыдэнта пасьля 20 ліпеня».

Падчас прэсавай канфэрэнцыі Віктар Ганчар паведаміў аб дэталёвым спатканьні ў Варшаве напярэдадні кампаніі Пазьняка і Чыгіра ў прысутнасьці старшыні ЦВК. Мелася намер падпісаць сумесны мэмарандум з наступных пунктаў: **абраны кандыдат павінен быў узяць на сябе** абавязкі абмежаваць прэзыдэнцкія паўнамоцтвы, правесьці парлямэнцкія выбары па прапарцыйнай сыстэме і захоўваць сувэрэнітэт і незалежнасьць Беларусі. Зянон Пазьняк запрапанаваў увесьці яшчэ адзін пункт: ніякіх дачыненьняў з імпэрскай Расеяй. Міхаіл Чыгір не пагадзіўся. Падпісаньня мэмарандума не адбылося. Дарэчы, спадар Ганчар цягам прэсавай канфэрэнцыі вельмі рэзка крытыкаваў лідэра Фронту.

Нагадаем, аднак, што менавіта Зянон Пазьняк быў першым, хто заявіў аб недапушчальным парушэньні выбарчага заканадаўства і несапраўднасьці вынікаў галасаваньня. Красамоўным сведчаньнем разыходжаньня двух пазыцыяў, якія прэзэнтуюць Ганчар і Пазьняк, зьяўляюцца, на нашую думку, іхныя выказваньні вакол выбараў.

На ўжо згаданай прэс-канфэрэнцыі старшыня ЦВК заявіў аб тым, што **нельга разважаць пра мараль, калі ў краіне пануе амаральны рэжым**.

Старшыня БНФ тым часам пацьвердзіў, што вынікі выбараў ён **лічыць незаконнымі**, асобна дадаўшы, што **пазыцыя прэзыдэнта ня можа быць немаральнай**.

У Вярхоўным Савеце

Вынікі выбараў, ці дакладней працу ЦВК на чале зь Віктарам Ганчаром, разгледзеў напачатку тыдня пашыраны прэзыдыюм Вярхоўнага Савету пад старшынствам Сямёна Шарэцкага. Дэпутаты не пагадзіліся з адмоўнай ацэнкай дзейнасьці ЦВК і асабіста яе кіраўніка, якую выказваюць у гэтыя дні прадстаўнікі дэмакратычных партыяў і аналітыкі незалежных выданьняў. Больш, чым зрабіла камісія і асабіста Віктар Ганчар, на думку прэзыдыюму ВС, у рэальных нашых умовах зрабіць было немагчыма.

Пасьля вынясеньня такога вэрдыкту дэпутаты засяродзілі сваю ўвагу на перспектывах сваіх дзеяньняў, стратэгічных і тактычных задач пасьля 20 ліпеня, калі паводле Канстытуцыі 1994 года выконваючым абавязкі кіраўніка краіны павінен быць прызначаны старшыня Вярхоўнага Савета. Дэпутаты разгледзелі з гэтай нагоды варыянты сваіх дзеяньняў у сувязі з верагоднасьцю арышту Сямёна Шарэцкага, уключна магчымасьці працягу сваёй працы за межамі краіны і пераводу туды-ж нанова сфармаванага ўраду. Прэзыдыюм ВС канстатаваў, што Эўропа (акрамя Расеі) і ЗША грунтуюць свае адносіны зь Беларусьсю з улікам непрызнаньня гэтымі краінамі нашай «новай Канстытуцыі», уведзенай прэзыдэнтам пасьля апошняга рэфэрэндуму.

У Магілёве

У аўторак магілёўскі сход абмежаванага складу фронтаўцаў абмеркаваў вынікі свайго ўдзелу ў травеньскай выбарчай кампаніі. З своеасаблівай справаздачай на гэты конт выступіў старшыня мясцовай суполкі БНФ Анатоль Фёдараў. Аднак ён азначыў ход кампаніі ў вобласьці агульнымі словамі, а асноўную ўвагу засяродзіў на адмоўнай ролі, якую ў выбарах, на ягоную думку, адыграў Зянон Пазьняк. Даволі нечаканая заява напачатку выклікала некаторае зьдзіўленьне прысутных, таму сп. Фёдараў падмацаваў свой крытычны настрой спасылкай на тое, што менавіта такім чынам ацэньваюць ролю Пазьняка кіраўніцтва Фронту і многія рэгіянальныя яго падразьдзяленьні. Ці так гэта, стане ясна пасьля Сойму БНФ, які мяркуецца склікаць у бягучую нядзелю.

* * *

Тым часам у панядзелак судзьдзя Сарока Цэнтральнага суда Магілёва паставіла апошнюю «адміністрацыйную» кропку ў выбарчым марафоне. Яна аштрафавала на 1 млн. руб. старшыню абласной выбарчай камісіі Уладзімера Шарапава, пры якім пэўны час таму былі знойдзеныя выбарчыя дакумэнты. Аднак больш сур'ёзныя рэчы чакаюць У.Шарапава на месцы ягонай працы у малочным камбінаце, дзе ён — старшыня «дзяржаўнага» прафкама. Абласны савет прафсаюзаў мае намер яго «перавыбраць».

У Вашынгтоне

Дзяржаўны дэпартамэнт ЗША прыняў Заяву, у якой выказваецца пазыцыя Злучаных Штатаў, датычная апазыцыйных выбараў прэзыдэнта Рэспублікі Беларусь.

У Заяве Дзяржэпартамэнт зьвяртае ўвагу грамадзкасьці й міжнароднай супольнасьці да спробы беларускай апазыцыі правесьці прэзыдэнцкія выбары. У ёй, у прыватнасьці, гаворыцца: «ЗША характарызуе гэтыя выбары як ініцыятыву беларускай апазыцыі, што ўяўляе сабой намаганьні дэмакратычных сілаў распачаць дыялёг зь беларускім народам, ад якога рэжым Лукашэнкі дагэтуль адмаўляецца».

ЗША выказваюць сваё шкадаваньне ў сувязі з рэпрэсыўнымі захадамі беларускага кіраўніцтва ў спробе падавіць гэтую ініцыятыву па вяртаньні Беларусі на шлях дэмакратычнага разьвіцьця. У Заяве пералічаныя некаторыя з гэтых акцыяў – арышт былога прэм'ер-міністра М.Чыгіра і пагрозы зачыніць незалежныя беларускія выданьні.

Паводле прэсавага сакратара Дзяржэпартамэнту Д.Рубіна, праўшоўшая выбарчая кампанія канстатавала канстытуцыйны й палітычны тупік, створаны Лукашэнкам пры скідаваньні ім Канстытуцыі 1994 году й праз абмежаваньне правоў чалавека.

ЗША чарговым разам заклікаюць кіраўніцтва Беларусі зьмяніць курс, пайсьці на дыялёг без папярэдніх умоваў з дэмакратычнымі сіламі краіны й грамадзтвам у цэлым. ЗША абяцаюць аказваць падтрымку дэмакратыі й правам чалавека ў Беларусі й заклікаюць да гэткіх дзеяньняў міжнародную супольнасьць.

КРОНІКА ТЫДНЯ: ПАДЗЕЯІ І ФАКТЫ

Аднадзённы «страйк» правялі вучні выпускной клясы Чавускага ліцэю, якія запатрабавалі адмены экзамэнаў. Ліцэй уяўляе сабой тую-ж школу, што і да новаўвядзеньня. Аднак выпускная «біялягічная кляса» была набраная для паглыбленага вывучэньня гэтага прадмету. Любая справа з прыстаўкай «спэц» у нашым грамадзтве з савецкіх часоў успрыймаецца не як адпаведны цяжар, а як ільгота. Вучні не пайшлі ў гэтым пытаньні далей сваіх бацькоў: якія нам іспыты, калі мы «спэцнавуцэнцы»?! Ёсьць, праўда, наконт вучнёўскага страйку і такое меркаваньне, што «спэцы» спалохаліся экзамэнаў па той простай прычыне, што на ўсіх быў адзін «паглыблены» падручнік, ды і той належыў настаўніцы.

Нечаканую імпрэзу наладзіў амбасадар Беларусі ў Канадзе спадар Хахлоў. Ён правёў сустрэчу з прадстаўнікамі мясцовай беларускай дыяспары. Агэнствы паведамляюць, што ўсе пытаньні суайчыньнікаў замежжа наконт разбурэньня на Бацькаўшчыне роднай мовы і культуры, не гаворачы пра эканоміку, спадар амбасадар умела парыраваў кампліментамі на адрас прэзыдэнта, якога пазначыў як «глябальнага палітыка». Аднак патлумачыць, што гэта азначае, амбасадар ня здолеў. Ды і навошта? Галоўнае, каб гэта даляцела да вушэй афіцыйнага Менску.

У панядзелак у Менску адбылося шэсьце й мітынг у абарону палітзьняволеных. На мітынгу, у якім узялі ўдзел звыш за тысячу чалавек, гучалі імёны Старавойтава, Клімава, Кудзінава, але часьцей – Міхаіла Чыгіра. Была прынятая адпаведная рэзалюцыя, а таксама зварот да шэрагу міжнародных праваабарончых арганізацыяў. Тым часам стала вядома, што пракуратура працягнула тэрмін знаходжаньня за кратамі былога прэм'ер-міністра й былога кандыдата ў прэзыдэнты яшчэ на два месяцы.



Быхаўская раёнка надрукавала афіцыйную інфармацыю аб выніках прыёму грамадзянаў прадстаўнікамі Адміністрацыі прэзыдэнта і спэцыялістамі абласнога камітэту дзяржаўнага кантролю, які прайшоў «з выездам на месца» ў красавіку. Меры, прынятыя па зваротах грамадзянаў, разьнесеныя на 2 графы: «выканана» і «узята на кантроль». Адміністрацыя здолела станоўча вырашыць 1 пытаньне, астатнія 33 – на кантролі. Абласная служба з 79 пытаньняў палову «вывучае», а палову «кантралюе». Звароты пададзены таксама тэматычна. У асноўным, гэта праблемы вясковага побыту. Сярод іх было дзіўна ўбачыць зварот на тэму аб «дзяржаўнай палітыцы». У графе «меры, якія прынятыя» стаіць такая адзнака: «Даны разъяснения»...

На вёсцы разгортваецца чарговая кампанія: за ўдарную нарыхтоўку кармоў. Яна пачынаецца з касавіцы, якая, у сваю чаргу, пачынаецца напрыканцы траўня. А тэхніка ў большасьці раёнаў не гатовая, як заўсёды бывае, калі даводзіцца кідацца з аднаго боку ў другі. Цяпер райвыканкамы патрабуюць: кідай, дзе да канца не пасьпелі, пасяўную – бярыся за сенажаці. Старшыня Касьцюковіцкага выканкама нават папярэдзіў раён, што будзе «лично» прымаць у кожным калгасе гатоўнасьць тэхнікі да касавіцы. Яго можна зразумець. Са спасылкай на адсутнасьць кармоў, у калгасах увосень і ўзіму практычна пазабівалі ўсю рагатую жывёлу.

Старшыня аблвыканкаму Міхаіл Дражын, выступаючы ў Круглым, прапанаваў старшыням калгасаў «узяць свае гаспадаркі ў арэнду». Ён патлумачыў, што тым, хто рызыкне, будзе дазволена, «пасьля выкананьня дзяржзаказу і пры ўмове забесьпячэньня па выніках года 10-ці працэнтовага прыросту вытворчасьці», астатняй прадукцыяй распараджацца па сваёй волі. Ніхто з старшыняў не рызыкнуў. Хто, як ні яны ведаюць, у якім стане насамрэч знаходзяцца «калектыўныя» гаспадаркі. Выратаваць зямельку можна, відаць, толькі распусьціўшы людзей па хатах, дазволіўшы ім узяць з сабой усё, што яшчэ засталося.

Жыхар бялыніцкай вёскі Лебядзянка днямі прыгавораны да 15 гадоў пазбаўленьня волі за ўчыненае ім забойства. Яно сталася 5-ым у гэтай вёсцы за 2 апошнія гады. Беларуская «вандэя» мае значна больш празаічныя прычыны, чым гэта вядзецца, напрыклад, на Сыцыліі. Усе прычыны высокага ўзроўню вясковай злачыннасьці зводзяцца пасутнасьці да адной: шматгадовага п'янства.

Пасьля нядаўніх указаньняў прэзыдэнта наконт «навядзеньня санітарнага парадку ў кожным населеным пункце» назіраецца нябачаная дагэтуль актыўнасьць мясцовых уладаў да падмятаньня вуліцаў і вывазу сьмецьця. А з боку простага народа імпэту яўна не стае, асабліва ў прыватным жыльлёвым сэктары і райцэнтрах. Выйсьце паказвае Чэрыкаўскі выканкам. Па ягоным рашэньні «функцыі нагляду за ўтрыманьнем тэрыторый» ускладзены на раённы аддзел унутраных справаў. Змагацца дык змагацца!

Як меней пяцёра доктараў навук зь некалькіх сталічных Навукова-дасьледчых інстытутаў у шклоўскім калгасе імя Фрунзэ, магчыма, па праграме падрыхтоўкі да рэспубліканскіх «дажынак», правялі днямі агляд, разгляд і разбор у прысутнасьці ўсіх аграномаў стан засеяных палёў і меры па доглядзе за пасевамі, усходамі, а надалей – раслінамі. Пры гэтым, на жаль, ніхто з вучоных не наблукаў на бераг рачулкі Чарніца, што цячэ (цякла?) побач зь вёскай Забродзьдзе, якая «належыць» якраз гэтай гаспадарцы. Свінагадоўчы комплекс калгаса, дзе даўно не рамантаваны ачышчальныя прыстасаваньні, пастаяннымі скідамі ягоных адыходаў у рачулку давёў яе да мяжы існаваньня. Мясцовыя прыродаахоўнікі лічаць, што выратаваць рачулку яшчэ можна, калі хаця б частку «дажынкаўскіх» сродкаў павярнуць сюды. Аднак «дажынкі», як вядома, фасад, а лёс рачулкі для ўлады – задворкі.

Інфармацыйная служба «ТМ»

КРОНІКА ТЫДНЯ: ПАДЗЕІ І ФАКТЫ

ПРА ТОЕ, ЧТО ХВАЛЮЕ

«ТМ» вяртаецца да рубрыкі, у якой дае слова вядомым у краіне людзям па пытаньнях, якія хвалюць (павінны хваляваць) нашае грамадзтва. Нагадаем, што папярэдне гасьцямі яе былі Юры Хадыка, Рыгор Барадулін, Алег Трусаў, Сяргей Дубавец. Зь пераліку бачна, што гаворка ідзе пра тых, хто жыве ў сталіцы. Гэтую адметнасьць рубрыкі мы захоўваем і надалей. Не таму, што «ў сваім краі няма прарокаў», а таму што ў цяперашніх умовах асобы, якія вартыя таго каб быць пачутымі непасрэдна, не заўсёды маюць магчымасьць давесьці свае меркаваньні да грамадзтва.



Аляксандар ДАБРАВОЛЬСКІ, *намесьнік старшыні Аб'яднанай грамадзянскай партыі, дэпутат Вярхоўнага Савета 13 скліканьня, эксьпэрт Фонда «Заканадаўчыя ініцыятывы»:*

– У складзе ВС, калі ён дзейнічаў у поўным складзе, мне давадзілася шмат займацца станам і заканадаўчым забесьпячэньнем працы сродкаў масавай інфармацыі. Не перастаюць хваляваць мяне гэтыя пытаньні і зараз. Некаму можа падумацца: найшоў пра што клапаціцца, тут хлеб надзённы спакою не дае... Сапраўды, далёка ня ўсе разумеюць, што вольнага грамадзтва бяз вольнага слова не бывае. Улада разумее: таму і падзяліла СМІ на тых, хто безсаромна і цынічна служыць рэжыму, штодзень падманваючы народ, і тых, хто імкнецца быць з грамадзтвам, гаворачы яму праўду. Хвалюе, што незалежныя газэты падтрымваюцца чытачамі ня надта шырока. Аднак мы гатовыя ў любы момант прапанаваць грамадзтву канцэпцыю разьвіцьця і станаўленьня СМІ, якая адпавядае задачам Адраджэньня краіны. Веру, што час запатрабаваньня гэтай канцэпцыі наступіць вельмі хутка. І хаця аднаўляць у краіне новай уладзе давядзецца шмат што парушанага, мы не дадзім ёй забыцца на такі надзвычай важкі сэктар як сродкі масавай інфармацыі.

Магілёў, 23 траўня

Пачуйце нас, людзі добрыя

У Магілёве прайшоў марафон інвалідаў-калясачнікаў, у якім ўзялі ўдзел каля 50 чалавек.

Канешне, яны адольвалі дыстанцыю, якая значна меншая за славутыя 42 кілямэтры. Але для людзей, што мусяць перасоўвацца з дапамогай інваліднай каляскі, і 10 кілямэтраў сталі сапраўдным дасягненьнем. Гэта быў першы падобны марафон у горадзе. Ён быў арганізаваны мясцовай асацыяцыяй інвалідаў-калясачнікаў, якой дапамаглі некаторыя прадпрыемствы, напрыклад, шмат што зрабіў МАГАТЭКС.

Кіраўніца асацыяцыі адзначыла падчас мерапрыемства: «Мы хацелі ўсім сказаць, што мы ёсьць. Мы можам і хочам быць актыўнымі сябрамі грамадзтва. Трэба толькі адкрыць для гэтага магчымасьці». На жаль, гарвыканкам належнай павагі да мерапрыемства не праявіў. Ягонае кіраўніцтва ў выходныя клапацілася станам гарадзкіх кірмашоў. Рэч патрэбная, аднак у інвалідаў іхны дзень, як гаворыцца, толькі адзін раз на год.



Іван ЗАСАДА

Карысна толькі тым, у каго строгая дыета

Якасьць харчаваньня пацыэнтаў у нашых бальніцах добра вядомая. Невыпадкова, большасьць з тых, хто туды патрапіў, просяць сваіх сваякоў прыносіць ім ежу.

Праверка магілёўскага анкалягічнага дыспансэра і некаторых іншых медустановаў паказала, што нічога не зьмяняецца ў гэтай сфэры. Асабліва ўражвалі лічбы і факты, высьветленыя ў анкадыспансэры. У талеркі хворых людзей не трапляла ад траціны да паловы прадуктовай нормы. Напрыклад, калі пацыэнтам ішлі «аблегчаныя» порцыі, у гэты-ж час гатаваліся мясныя катлеты, ні ў якім мэню не зафіксаваныя. На кухні чакалі сваіх гаспадароў цыплята, «лішнія» сасіскі і ялавічны фарш.

Падобныя вынікі былі зафіксаваныя і ў іншых мэдычных установах абласнога цэнтра. Яны засьведчылі, што ўсё гэта – звычайная практыка. Штодзень адбываецца яна ў нашых бальніцах. І будзе такой, пакуль славутая заваёва сацыялізма, бясплатная мэдыцына, будзе заставацца бясплатнай.

І.З.

Ці апраўдаюць давер буронкі

У кабінэтах абласнога сельгасначальства надзвычайная сытуацыя. Паводле статыстыкі, моцна зьнізіліся надоі малака і прывагі жывёлы ў Шклоўскім раёне.

На 30% менш звычайных паказчыкаў надойваюць зараз у раёне. Здавалася б, што за бяда?! Вунь, колькі такіх раёнаў... Але гаворка, не забыліся, пра Шклоўскі раён. А ён рыхтуецца да рэспубліканскіх «дажынак». Як павяжаш сюды ўсю беларускую намэнклятуру пры такіх паказчыках? Надзвычайная сытуацыя наступіла для сельгасначальства.

Абласное ўпраўленьне сельскай гаспадаркі цяпер мае стратэгічную задачу на ўсё лета: узьняць шклоўскія надоі, павялічыць прывагі! Кіраваць гэтым працэсам будзе спэцыяльна прызначаны чыноўнік высокага рангу. Але ці апраўдаюць высокі давер буронкі ды парсючкі, – вось у чым пытаньне. Іх заклікамі не падманеш, яны патрабуюць корму, а ня словаў. Дарэчы, правільна робяць.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

Пэйзаж пасьля ўдарнага пачатку



Ужо 10 гадоў стаіць у Бабруйску, кінуты будаўнікамі, мікрараён Заходні. 14 шматпавярховых дамоў, больш за 1.000 кватэраў усе гэтыя гады стаяць непрынятыя і незаселеныя людзьмі.

Гісторыя гэтага доўгабуду – добрая ілюстрацыя да нашага гаспадараньня. Дамы ў свой час былі ўдарна ўзьведзеныя і абсталяваныя амаль усім неабходным. Заставалася правесьці камунікацыі (каналізацыю, электрычнасьць і г.д.). Але тут якраз скончыўся «камунізм», напачатку 90-х грошай на гэтае ўжо не знайшлі. І амаль гатовыя дамы мусілі чакаць свайго «капіталістычнага» часу. А час так і не надыходзіў, на радасьць суседзям і проста злодзеям, якія паціху выносілі зь «недакватэр» сантэхніку, плітку й іншыя патрэбныя ў гаспадарцы рэчы.

Магчыма гэтыя людзі мелі рацыю. У іх зьнесенае дабро дакладна не прападзе, а вось ці ўбачаць дамы сваіх жыхароў, сёньня ня ведае ніхто. Лічбы патрэбных укладаньняў з году ў год імкліва растуць. Ужо зараз патрабуецца больш за 200 мільярдаў рублёў, каб правесьці камунікацыі і аднавіць раскрадзенае. У Бабруйску зьмяняецца будаўнічае начальства, рашэньні па даўгабудзе прымаюцца на ўзроўні Савета міністраў і аблвыканкаму. Але дамы па-ранейшаму стаяць пустыя як помнік нашай сацыялістычнай эканоміцы.

С.Г.

Нашае віншаваньне

На мінулым тыдні споўнілася 45 год Беларускай рэдакцыі радыё «Свабода», якое напачатку называлася радыё «Вызваленьне». За гэтыя гады, поўныя ахвярнай працы й надзеі на нацыянальнае разнявольваньне нашага народу, Беларуская рэдакцыя прыдбала мільёны слухачоў на Бацькаўшчыне. Праз свае перадачы яна спрычынілася да выхаваньня некалькіх пакаленьняў беларускіх адраджэнцаў. І цяпер, у нашыя дні, радыё Свабода застаецца своеасаблівым гарантам таго, што высілкі лепшых людзей народу не загінуць задарма, але будуць запатрабаваныя маладымі беларусамі, прагнымі лепшае долі й прыстойнага чалавечага жыцьця.

«ТМ» віншуе калегаў зь юбілеем. Зычым творчай працы й пашырэньня эфірнага часу на хвалях нашай агульнай Свабоды!

Рэдакцыя



РАДЫЁ СВАБОДА
BELARUS SERVICE RFE/RL

Слоўнік Свабоды



Сёлета ад пачатку года Беларуская Служба радыё Свабода вядзе рубрыку «Слоўнік Свабоды. ХХ стагодзьдзе ў беларускай мове. Слова на дзень для памяці і для роздуму». «ТМ» вырашыў скарыстаць гэтыя матэрыялы ў друкаваным выглядзе з тым, каб дапамагчы нашым чытачам атаясамляць сябе й свае мары з нашай агульнай беларускай ПАМЯЦЬЦЮ І ГІСТОРЫЯЙ.

Губэрнатар

Апошнім часам гэтае слова ўсё больш навязьліва стракаціць у беларускіх газэтах, гучыць з радыё і тэлевізіі. Журналісты, зацыкленыя на расейскіх падзеях, аўтаматычна ўводзяць яго ў беларускі палітычны лексыкон.

Гу-бэр-на-тар — гучнае, фанабэрыстае рэха данесла нам гэтае слова бязь зьменаў са Старажытнага Рыму. Не зьмяніўся і ягоны зьмест – валадар, уладца, загадчык, прызначаны кіраваць кавалкам краю.

За часоў Расейскае імпэрыі Беларусь была падзеленая на губэрні. Віцебская губэрня разьлягалася ледзь не да Эстоніі, а Браслаўшчына ўваходзіла ў губэрню Ковенскую. На чале губэрняў стаялі прысланыя з Расеі чыноўнікі – губэрнатары, якія разглядалі сваю пасаду як прыступку да далейшае кар'еры. Напрыклад, гарадзенскі губэрнатар Сталыпін па вяртаньні ў радзіму стаў міністрам унутраных справаў.

Губэрнатараў прызначаў цар. Яны падпарадкоўваліся толькі сэнату й пракуратуры ў далёкім Пецярбургу. Дзясяткі губэрнатараў зьмянялі ў нас адзін аднаго. Сярод іх былі розныя людзі – адныя расстрэльвалі, другія садзілі паркі, але іх усіх лучыла тое, што яны былі ў Беларусі чужыя.

Пасьля 1917 году губэрнатараў ня стала наогул. І пра іх забыліся. Напрыклад, імёны апошняга віленскага губэрнатара, нейкага Вяроўкіна, альбо віцебскага, нейкага Галахава, ужо нічога нікому ня кажуць. Адзіная беларуская губэрня без губэрнатара была Гомельская, утвораная ў савецкай Расеі ў 1919 годзе, пакуль яе не далучылі ў 1926 годзе да БССР. Няма Расеі – няма і губэрняў з губэрнатарамі.

Адпаведна, называць сёньня словам ГУБЭРНАТАР цяперашніх вэртыкальнікаў – кіраўнікоў беларускіх абласьцей, што часам робяць нашы журналісты – памылка. Гэта тое самае, што называць іх ваяводамі, на ўзор нашай другой суседкі – Польшчы. Губэрнатар – гэткай пасады ў Беларусі няма. На чале ўлады ў вобласьці стаіць СТАРШЫНЯ АБЛАСНОГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТУ. Даўжэй, але слушна і па-беларуску...

Сяргей ХАРЭЎСКІ

Касманаўт

Пачынаючы з 12 красавіка 1961 году, калі Юры Гагарын быў, як тады казалі, «запушчаны ў космас», слова *касманаўт* зрабілася на доўгае дзесяцігодзьдзе ці ня самым папулярным.

У менскім музэі Янкі Купалы экспануецца кніжка, на якой рукою маці першага касманаўта напісана, што Купалаў верш «Хлопчык і лётчык» у дзяцінстве быў любімым вершам Юрыя Гагарына.

Касманаўтамі ганарыліся, іх біяграфію і колькасьць праведзеных у космасе гадзінаў ведалі на памяць. Іх фотаздымкі ў касьмічных шлемах несьлі на дэманстрацыях, выстаўлялі ў вітрынах крамаў, вешалі над ложкамі ў студэнцкіх інтэрнатах. Кожны школьнік у 60-тых гадох марыў стаць касманаўтам, што пазьней выразна ўвасобілася ў некаторых апавяданьнях Уладзімера Арлова.

Ледзь не ўва ўсіх гарадах Беларусі ёсьць вуліцы Гагарына, Цітова і Церашковай.

Эйфарыя перамогі над Усясьветам зьнікла пасьля гібелі касманаўта Камарова, а пасьля высадкі амэрыканскіх астранаўтаў на Месяц прайшоў і гонар, што «мы – першыя».

Слова «касманаўт» зноў замільгацела на старонках беларускіх газэтаў у 70-тых гадох, ужо прывязанае да Пятра Клімука і Уладзімера Каваленка. Зусім няшмат краінаў, акрамя Расеі і ЗША, могуць пахваліцца наяўнасьцю двух касманаўтаў, якія да таго-ж тройчы пакідалі межы стратасфэры. Аднак у даведніках Клімук і Каваленак усё часьцей пазначаюцца як «касманаўты Расеі».

У 1991 годзе касманаўт Каваленак быў адным з тых, хто ўнёс у залю беларускага парлямэнту бел-чырвона-белы сьцяг, але потым стаў адным зь першых, хто адмовіўся ад беларускага грамадзянства дзеля працы ў Маскве.

Бацька мой быў добра знаёмы з Гагарыным і неяк прывёз з Масквы цюбік касьмічнай ежы, які зьнешне быў зусім як ненавісная тады зубная паста. Смак таго парэчкавага джэму застаўся ў памяці зь дзяцінства.

Аднак дзень 12 красавіка для мяне назаўсёды будзе зьвязаны ня з тварам Гагарына ў касьмічным шлеме, а з падзеямі ў Авальнай залі Дома ўраду, калі нас, дэпутатаў апазыцыі, зьбівалі людзі ў чорных масках і спэцназаўскіх шлемах – за тое, што мы жадалі, каб будучыя беларускія касманаўты маглі чытаць любімы верш Гагарына на роднай мове.

Сяргей НАВУМЧЫК

Газэта

Словам *газэта* некалі ў Вэнэцыі называлі манэту, якой плацілі за друкаваны інфармацыйны аркушык, які ўласна і быў газэтай у цяперашнім сэнсе слова. Першая Беларуская нелегальная газэта «Мужыцкая праўда» зьявілася яшчэ ў мінулым стагодзьдзі, а вось першая легальная «Наша доля» толькі ў гэтым. Паколькі асноўнае прызначэньне газэты – праўдзіва інфармаваць – савецкія газэты не выконвалі, народ ужываў іх таксама не паводле прызначэньня. Адныя ва ўмовах дэфыцыту паперы для прыбіральні замянялі яе газэтай, другія закаркоўвалі газэтай бутэлькі з алеем і самагонкай, трэція мылі газэтай вокны, білі ёй мух, скручвалі зь яе цыгаркі і распальвалі дровы ў печы. Праз яе прасавалі штаны, у яе загортвалі ежу ў дарогу, рэзалі на ёй закуску. Пры гэтым газэта ніколі не ўжывалася як сурвэтка: рот і рукі выціралі рукавом, аб штаны або ніяк. У войску ў зімовы час газэты ўжываліся замест анучаў, – газэта лепш трымала цеплыню.

Разам з тым газэта было апошняй надзеяй шукальнікаў праўды. У газэту скардзіліся й надрукаваная скарга нярэдка дапамагала вырашыць праблему. У назвах савецкіх газэтаў адбівалася ўся ідэалёгія камунізму. Старадарожскі «Поступ кастрычніка» пад лепельскім «Ленінскім сьцягам» выходзіў на петрыкаўскія «Новыя рубяжы» і крупнянскім «Ленінскім курсам» ішоў да пружанскай «Зары камунізму». Аповяд можна працягваць.

Чытачы ставіліся да газэтаў па-рознаму. Бальшыня сьвята верыла ў магію друкаванага слова. Для адных надрукаванае «глаўнакамандуючы Сталін» было праўдай, для другіх праўдай была друкарская абмылка – «гаўнакамандуючы».

Напрыканцы ХХ стагодзьдзя газэту ўсё часьцей і часьцей пачаў замяняць тэлевізар.

Сяржук СОКАЛАЎ-ВОЮШ

Пра тэхніку прававой бясьпекі журналістаў

Мясцовая філія Беларускай асацыяцыі журналістаў сумесна з Фондам імя Фрыдрыха Эбэрта ў Беларусі наладзіла на мінулым тыдні 2-х дзённы сэмінар па тэме «Дзейнасьць СМІ ў варунках абмежаваньняў свабоды слова». Да яго спрычыніліся таксама беларускі Цэнтар прававой абароны СМІ і міжнародная арганізацыя абароны свабоды слова «Артыкль 19», якая базуецца ў Лёндане.

Сярод удзельнікаў з магілёўскага боку былі супрацоўнікі недзяржаўных выданьняў, афіцыйных газэтаў і, напачатку, прадстаўнікі выканаўчых структураў. Адсутнасьць запрошаных рэдактараў дзяржаўных газэтаў лепшым чынам сьведчыла пра тое, што тэма сэмінара не была прыдуманая яго арганізатарамі, а ёсьць аб'ектыўнай рэаліяй сёньняшняга стану журналістыкі. Зразумела, што ніхто не падумаў быццам нехта забараніў нашым афіцыйным калегам прысутнасьць на імпрэзе. Уласная ініцыятыва такога кшталту якраз паказвае тую сытуацыю «абмежаваньняў», бо адмова прыняць удзел у абмеркаваньні насьпеўшых журналісцкіх праблемаў з боку калегаў, якія «сябруюць» з уладай, паколькі цалкам ад яе залежаць, можа мець толькі адно тлумачэньне: нават прысутнасьць на гаворцы пра свабоду друку можа «запэцкаць» ім як нелаяльнасьць да існуючых парадкаў. А яны, гэтыя нашы журналісцкія «парадкі», відавочна не адпавядаюць ні свайму заканадаўству, ні міжнародным нормам.

Юрысты Міхась Пастухоў, Юры Тапаршоў, Андрэй Бастунец з Цэнтру абароны СМІ, фінансовы дырэктар «Белорусской деловой газеты» Любоў Вашчанка, віцэ-прэзыдэнт БАЖ Анатоль Гуляеў, экспэрт беларускага Фонда «Заканаўчыя ініцыятывы» Аляксандар Дабравольскі пры ўдзеле выступоўцаў «зь месцаў» пераканаўча давялі, што ў краіне існуюць абмежаваньні на дзейнасьць СМІ, якія ўлада старанна «рэгулюе» з дапамогай палітычных і фінансовых рычагоў. Больш менш застрахаванымі могуць лічыць сябе толькі тыя незалежныя выданьні, якія абмінаюць тэмы, непажаданыя ўладзе. На жаль, такіх выданьняў у краіне і ў нашым рэгіёне няма́ла. Іхняя незалежнасьць у лепшым выпадку палягае толькі ў сфэры арганізацыйна-фінансовай самастойнасьці. Тэматычную незалежнасьць, разам з адказнасьцю за яе, гэтыя выданьні высакародна пакідаюць на адчайныя плечы тых калегаў, хто «ня можа маўчаць».

Гаворка аб сапраўднай журналісцкай салідарнасьці вядзецца ў шэрагах БАЖ ня першы раз і ня першы год, аднак далей разуменьня яе толькі, у лепшым выпадку, як аказаньне дапамогі канкрэтнаму калегу, што патрапіў у бяду (нагадаем Шарамета з Завадзкім), справа ня ідзе. Умоўна кажучы, лепшай дапамогай Шарамету была б сытуацыя, пры якой усе незалежныя выданьні салідарна «наваліліся б на тэму, якую зачапіў Павал. Вельмі часта ў журналісцкіх колах спрацоўвае адваротная пазыцыя: вось гэтага не чапай – небясьпечна. Так было, напрыклад, з прэзыдэнцкімі выбарамі. Замест 6 газэтаў, якія выдаюцца ў сталіцы, з-за гэтай тэмы патрапілі пад пагрозу закрыцьця, з дзесяткі іншых «незалежных» выданьняў, ад менскіх да перыфэрыйных, пра тыя выбары як быццам і «ня чулі».

Гаворка, адзначалі ўдзельнікі сэмінара, не пра адносіны да выбараў, гаворка пра факт іх праводзеньня, пра шматлікія ў сувязі з гэтым парушэньні правоў чалавека з боку афіцыйных дзяржаўных установаў, што многія выданьні сьвядома не заўважалі. Гэта вельмі нагадвае знакаміты горкі анэкдот: калі «прыйшлі» за ім, побач ужо ня было нікога, хто б мог абараніць...

Такую «тэхніку» прававой абароны ўдзельнікі магілёўскага сэмінара адмовілі. Яны засяродзіліся на неабходнасьці веданьня сваіх прафэсійных правоў і ўменьні іх адстойваць, у тым ліку з дапамогай адпаведных міжнародных арганізацыяў.

Генадзь СУДНІК

Праграма тэлебачаньня з 31 мая па 6 чэрвеня

•• Понедельник, 31 мая ••

Праграму тэлеканалаў мы друкуем на замову чытачоў. Гаспадары праграмы падаюць нам яе на расейскай. Рэдакцыя фізычна (па часе) не пасьпявае яе перакласьці. Просім разглядаць гэтыя старонкі як тэхнічна-службовы матэрыял, які ня мае дачыненьня да зьместу й характару нашай газэты.

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.10 Новости.
8.15 Резонанс.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 Телебарометр.
9.40 "Сегодня с вами..." Искусствовед Борис Крепак.
10.05 Здоровье. Тележурнал.
10.35 "Гениальный озорник". Раннее детство и лицейские годы А.С.Пушкина. Телеспектакль.
11.10 Новые имена.
11.20 "Ветер в спину".
12.05 Теленавигатор.
12.25 Музыка без границ.
13.15 "Плач перепелки". Телесериал. 4-я серия.
14.25 "Я к вам лечу воспоминаньем." Мультфильм.
15.15 Сериал для детей "Боишься ли ты темноты?"
15.40 Мультфильм.
16.20 "Время и люди". Телеочерк.
16.35 Авто-парк.
16.45 Премьера песни.
17.10 "А музыка звучит..."
17.40 "Им не было и 16-и". Док.фильм.
18.05 "Ветер в спину". Телесериал (Канада).
18.50 Новые имена.
19.15 Политические диалоги.
19.40 Международные спортивные новости.
20.00 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 "Маленькие трагедии". Худ. фильм. 1-я серия.
23.30 Криминальная хроника.
23.35 Белорусский хит-парад.
23.40 Третий тайм.
0.20 КВН. Чемпионат Беларуси. 1/4 финала.

ОРТ

16.00 "Во имя любви".
17.15 Угадай мелодию.
17.45 Здесь и сейчас.
18.05 Программа "Мы".
18.45 А. Самохина и Е. Сидихин в остросюжетном сериале "Русский транзит". 1-я серия.
19.45 "Спокойной ночи, малыши!"
20.00 Время.
20.45 "Горец-IV".
21.45 "Взгляд".
22.30 Однако.
22.45 А.С.Пушкин: собрание кино-сочинений. "Благородный разбойник Владимир Дубровский".

"РОССИЯ"

16.00, 19.00, 23.10 Вести.
16.30 "Башня".
17.00 Мультфильмы.
17.15 "Нивея": секреты красоты".
17.20 Гомеопатия и здоровье.
17.30 "Театр + TV". "Ужин с..."
18.30 "Да, господин министр!"
19.40 Подробности.
19.50 Любовь с первого взгляда.
20.25 М. Ефремов и Е. Добровольская в кинокомедии "Мужской зигзаг".
21.50 Акуна матата.
22.55 Дежурная часть.
23.40 "Автомотоспорт: летнее кольцо".

"КУЛЬТУРА"

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.25 "Близнецы в зоопарке". Худ. фильм.
8.55 Книжный кладезь.
9.10 "Большая любовь Бальзака". Худ. фильм. (Польша — Франция). 1-я серия.
10.05 "Свои люди, сочтемся". Кострома.
11.00 "Вивальди-оркестр" в Царицыно.
11.40 После новостей...
12.00 "Царская ложа".
12.40 Новое кино.
13.05 Шалом.
13.45 Широкий формат.
14.15 "Повесть о жизни". К.Паустовский. Часть 1-я.
15.00, 17.30 Новости.
15.10 "Лукоморье".
15.30 "У.Шекспир". Передача 1-я.
16.15 "Воскресенье в провинции". Поленово. Часть 1-я.
17.00 "С потолка". Е. Копелян.
17.40 Вижу цель!
18.05 "Один час с Леонидом Леоновым".
19.15 Чудо-сказка.
19.50 "Михаил Калатозов. Путь к себе". Док. фильм.
20.45 После новостей...
21.05 "Большая любовь Бальзака". Худ. фильм. 1-я серия.
22.00 Лирика А.С.Пушкина.
22.10 "Формула музыки". Встреча с Орни.

НТВ

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
8.10 "Солдаты удачи"(США).
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.15 Вчера в "Итогах".
10.15 Куклы.
10.30 Итоги. Ночной разговор.
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Морской волк".
13.30 "Арина".
14.20 "Сегоднячко".
15.30 Худ. фильм "Дубровский". 1-я серия.
16.40 Впрок.
16.55 "Любовь и тайны Сансет Бич".

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.10 Пунктир.
13.40 Телелоцман.
14.05 Ток-шоу "Лестница".
14.45 Мультфильм.

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 "Школьный учитель".
18.20 Мультфильм.
18.40 Бобруйский вариант.
19.00 Тяжелый день.
19.30 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 День области.
20.50 Астро-дайджест.
21.00 Праздник в вашем доме.
21.35 "Еще раз про любовь". Худ. фильм.
23.10 День области.
23.20 "Седьмая мишень". Детектив.

2 КАНАЛ

18.00 "Реми". Мультсериал.
18.30, 21.30 Городские новости.
18.40 "Союзмультфильму — 60".
18.57, 20.45 Прогноз погоды.
19.00 "Белый попугай".
19.25 "Поздравления".
20.30 "В гостях у бабки Агапки".
20.47 "Охотники за сокровищами".
21.15 Высокая мода.
21.40 Триллер "Дом-3".
23.10 Спортивная программа.

•• Вторник, 1 июня ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.55 Новости.
8.15 Политические диалоги.
8.43 Приветственное слово министра образования Республики Беларусь В.И.Стражева к выпускникам школ по случаю окончания занятий.
8.53 Выпускной экзамен по белорусскому и русскому языкам за курс базовой школы.
9.15 Потребительская корзина.
9.30 Ток-шоу "Это — XXI".
10.30"Сегодня с вами..." Директор SOS-Детской деревни В. Михалевич.
11.10 Новые имена.
11.20 "Ветер в спину". Заключительная серия.
12.05 Третий тайм.
12.35 "А музыка звучит..."
13.15 "Силач". Спортивный клуб.
13.55 Туробъектив.
14.15 Бездельник.
14.45 "Белорусские каприччиос".
15.15 "Боишься ли ты темноты?"
15.40 Мультфильмы.
16.05 "И с вами снова я". Мультфильм.
16.35 Телеочерк.
17.10 Уроки Н.Новожиловой.
17.35 Гости в дом.
18.05 "Ветер в спину". Заключительная серия.
18.50 Новые имена.
19.15 "Алло, "Событие". Прямая линия.
19.55 Международные спортивные новости.
20.15 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 "Маленькие трагедии". Худ. фильм. 2-я серия.
23.15 Криминальная хроника.
23.20 Белорусский хит-парад.
23.25, 0.05 Музыкальный салон.
0.35 Футбол. Чемпионат Беларуси. БАТЭ (Борисов) — "Белшина" (Бобруйск). 2-й тайм.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости.
8.15 "Во имя любви".
9.15 "Взгляд".
10.00 Мультсеанс. "Возвращение блудного попугая-2".
10.15 "Смехопанорама".
10.50 Домашняя библиотека.
11.15 Программа "Вместе".
14.15 Комедийный сериал "Гарри — снежный человек".
14.45 Счастливый случай.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Во имя любви".
17.15 Угадай мелодию.
17.45 Здесь и сейчас.
18.05 Тема.
18.45 "Русский транзит". 2-я серия.
19.45 "Спокойной ночи, малыши!"
20.00 Время.
20.45 Комедия "Ты — мне, я — тебе".
22.20 Однако.
22.35 "Девушка и дракон". Премьера концертной программы Г.Сукачева.
23.30 Ролан Гаррос. Открытый чемпионат Франции по теннису.

"РОССИЯ"

6.00 Доброе утро, Россия.
9.10 "Миледи".
10.00, 16.00, 19.00, 23.30 Вести.
15.15 Музыка, музыка...
15.30 "Первые поцелуи".
16.30 "Башня".
17.00 Мультфильм.
17.10 Гомеопатия и здоровье.
17.15 Телефильм "Открытая книга".
18.30 Док. фильм.
19.40 Подробности.
19.55 "Аншлаг" представляет.
20.30 Л. Филатов и А. Петренко в криминальной драме "Грачи".
22.10 Урмас Отт с...
23.15 Дежурная часть.
0.00 Чемпионат мира по водномоторному спорту "Формула-1".
0.45 Магазин на диване.

"КУЛЬТУРА"

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.25 Док. фильм.
8.15 "Скрипка Паганини в Эрмитаже".
9.00 "Большая любовь Бальзака". Худ. фильм. 2-я серия.
9.50 Вижу цель!
10.15 "Один час с Леонидом Леоновым".
11.40 После новостей...
12.00 Боярский двор.
12.30 "Российский курьер".
13.10 Док. фильм.
13.45 "Пушкин и Глинка". Романсы.
14.15 "Повесть о жизни". Часть 2-я.
15.00, 17.30 Новости.
15.10 "Лукоморье".
15.30 "У.Шекспир". Передача 2-я.
16.20 Поленово. Часть 2-я.
17.05 Поклонникам Терпсихоры.
17.15 Ортодокс.
17.40 "Ноу-хау".
17.55 А.С.Пушкин. "Скупой рыцарь".
18.20 Док. фильмы.
19.10 Чудо-сказка.
19.50 Мультфильм.
20.00 Программа "Летите голуби".
20.45 После новостей...
21.05 "Большая любовь Бальзака". Худ. фильм. 2-я серия.
22.00 "Версия 1999". "Монологи о Пушкине".
22.15 Зинаида Серебрякова.
22.35 В.Спиваков. Посвящается учителю...

НТВ

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
8.10 "Любовь и тайны Сансет Бич".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.15 Герой дня без галстука.
9.40 Криминал.
10.05 Своя игра.
10.30 Дог-шоу "Я и моя собака".
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Морской волк".
13.30 "Живой Пушкин". Часть 1-я.
14.15 "Сегоднячко".
15.30 "Дубровский". 2-я серия.
16.40 Впрок.
16.55 "Любовь и тайны Сансет Бич".

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.15 Тяжелый день.
13.40 Бобруйский вариант.
14.00 Мультфильм.

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 "Школьный учитель".
18.20 Катастрофы.
18.50 Мультфильм.
19.00 Служба ваших забот.В студии военком Могилева П.Буров.
19.40 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 День области.
20.50 Астро-дайджест.
21.00 Праздник в вашем доме.
21.35 Футбол."Днепр-Трансмаш" — "Лида".
23.15 День области.
23.25 "Искатель сенсаций".Триллер.

2 КАНАЛ

18.00 "Реми". Мультсериал.
18.30 Муз. антракт.
18.40 "Союзмультфильму — 60".
18.57, 20.40 Прогноз погоды.
19.00 "Удивительные истории".
19.25 "Поздравления".
20.30 Мультфильм.
20.43 "Яростная планета. Торнадо".
21.35 Высокая мода.
21.40 "Без свидетелей". Худ. фильм.
23.05 Спортивная программа.

•• Среда, 2 июня ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.50 Новости.
8.00 "Алло, "Событие".
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Мультфильм.
9.20 Поэт Анатолий Гречанников.
10.00 "Земляки". Калинковичский район.
11.10 Новые имена.
11.20 "Верность любви". Телесериал (Италия). 1-я серия.
12.05 Око.
12.25Зорная ростань.
13.15 "Плач перепелки". 5-я серия.
14.25 "Карамболь" с участием И. Розановой.
15.15 "Боишься ли ты темноты?"
15.40 Мультфильм.
15.50 "5x5".
16.20 Особенности правил приема в вузы РБ в 1999 г.
17.10 "А музыка звучит..."
17.35 "Судьба моя и надежда".
18.05 "Верность любви". Телесериал (Италия). 1-я серия.
18.50 Новые имена.
19.15 "Сегодня с вами..." Директор Красненской средней школы Кареличского района Андрей Наумович.
19.45 Международные спортивные новости.
20.00 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 "Маленькие трагедии". 3-я серия.
23.10 Криминальная хроника.
23.15 Белорусский хит-парад.
23.20 Королевская охота.
0.00 Темная комната.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости.
8.15 "Во имя любви".
9.15 Тема.
9.55 "Возвращение блудного попугая-3".
10.10 В мире животных.
10.50 Домашняя библиотека.
11.15 Программа "Вместе".
14.15 "Гарри — снежный человек".
14.40 Классная компания.
15.00 Зов джунглей.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Во имя любви".
17.15 "Маски-шоу" идут на дело.
17.45 Здесь и сейчас.
18.05 Человек и закон.
18.45 "Русский транзит". 3-я серия.
19.45 "Спокойной ночи, малыши!"
20.00 Время.
20.45 Шпионский триллер "Операция "Игольное ушко".
22.50 Однако.
23.05 Документальный детектив "Удав". Дело 1993 года."
23.35 Ролан Гаррос. Открытый чемпионат Франции по теннису.

"РОССИЯ"

6.00 Доброе утро, Россия.
9.10 "Миледи".
10.00, 16.00, 19.00, 23.35 Вести.
15.15 Музыка, музыка...
15.30 "Первые поцелуи".
16.30 "Башня".
17.00 Гомеопатия и здоровье.
17.05 Телефильм "Открытая книга".
18.30 "Колыбельная для сверчка". Док. фильм.
19.40 Подробности.
19.55 Сам себе режиссер.
20.25 Эксцентрическая комедия "Безумный" (США).
22.15 Сиреневый туман.
23.20 Дежурная часть.
0.05 Автошоу.
0.35 Магазин на диване.

"КУЛЬТУРА"

9.10 "Большая любовь Бальзака". Худ. фильм. 3-я серия.
10.10 Док. фильмы.
11.00 Пушкин женится.
11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
11.40 После новостей...
12.00 Живопись. В.Мухина.
12.15 "Наташа". Фильм о балерине Наталье Макаровой.
13.45 Страна Фестивалия.
14.10 Судьба офицера.
14.30 "Вокзал мечты".
15.00, 17.30 Новости.
15.10 "Лукоморье".
15.30 У.Шекспир. "Гамлет".
16.15 Экспедиция "Чиж".
16.40 В.Моцарт. Арии из оперы "Свадьба Фигаро".
16.50 Кто мы?
17.40 Док. фильм.
19.15 Чудо сказка.
19.50 Д. Самойлов. "Сон о Ганнибале".
20.20 "Сокровища душевной красоты..."
20.45 После новостей...
21.05 "Большая любовь Бальзака". Худ. фильм. 3-я серия.
22.05 Р.Робертс. Балет "В ночи".
22.30 "Театр моей памяти".

НТВ

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
8.10 "Любовь и тайны Сансет Бич".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.20 С. Шакуров в фильме "Божья тварь".
10.40 "Среда".
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Морской волк".
13.30 "Живой Пушкин". Часть 2-я.
14.15 "Сегоднячко".
15.30 "Дубровский". 3-я серия.
16.40 Впрок.
16.55 "Любовь и тайны Сансет Бич".

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

14.25 Служба ваших забот. В студии военком Могилева П.Буров.

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 Мужской клуб."Толстяк".
18.25 ДАО.
18.45 Ток-шоу "Лестница".
19.25 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 День области.
21.50 Астро-дайджест.
21.00 Праздник в вашем доме.
21.35 "Шакал".Боевик.
23.40 День области.
23.50 Спорт планеты.

2 КАНАЛ

18.00 "Реми". Мультсериал.
18.30, 21.30 Городские новости.
18.40 "Союзмультфильму — 60".
18.57, 20.45 Прогноз погоды.
19.00 "Случайный свидетель".
19.25 "Поздравления".
20.30 "В гостях у бабки Агапки".
20.47 "Пляж".
21.40 "Искатель сенсаций". Худ. фильм.
23.15 Спортивная программа.

•• Четверг, 3 июня ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.25 Новости.
8.15 "Сегодня с вами..." Главный художник г.Минска по организации массовых праздников и театрализованных показов В. Семенько.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Королевская охота.
9.40 Мультиклуб.
10.10 Телебом. Часть 2-я.
11.10 Новые имена.
11.20 "Верность любви". Телесериал.
12.10 Наш край. "Валуны Полотчины".
12.30 "А музыка звучит..."
13.15 "Плач перепелки". 6-я серия.
14.30 По заповедным местам Беларуси.
15.15 "Боишься ли ты темноты?"
15.40 Мультфильм.
16.00 "Пушкин и Мицкевич в Москве". Телеочерк.
16.30 Гости в дом.
17.10 "Отзовись, мое детство". Док. фильм.
17.30 Усадьба.
18.00 "Верность любви".
18.50 Новые имена.
19.15 Политические диалоги.
19.40 Международные спортивные новости.
20.00 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 Крок-2. Прямая линия.
22.45 "Пиковая дама". Худ. фильм.
0.15 Криминальная хроника.
0.20 Белорусский хит-парад.
0.35 Акколада.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости.
8.15 "Во имя любви".
9.20 Человек и закон.
10.05 Клуб путешественников.
10.50 Домашняя библиотека.
11.15 Программа "Вместе".
14.15 "Гарри — снежный человек".
14.45 "Волшебный мир, или Синема".
15.00 Улица Сезам.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Во имя любви".
17.15 Угадай мелодию.
17.45 Здесь и сейчас.
18.05 "В поисках утраченного". Татьяна Пельтцер.
18.45 "Русский транзит". 4-я серия.
19.45 "Спокойной ночи, малыши!"
20.00 Время.
20.45 Л. Полищук и А. Михайлов в детективе "Вербовщик".
22.25 Однако.
22.40 Татьяна Судец в программе "Женские истории".
23.10 Ролан Гаррос. Открытый чемпионат Франции по теннису.

"РОССИЯ"

6.00 Доброе утро, Россия.
9.10 "Миледи".
10.00, 16.00, 19.00, 0.00 Вести.
15.15 Музыка, музыка...
15.30 "Первые поцелуи".
16.30 "Башня".
17.00 "Остров". Мультфильм.
17.10 Гомеопатия и здоровье.
17.15 Телефильм "Открытая книга".
18.30 "Одна любовь души моей". Фильм 1-й.
19.40 Подробности.
19.50 "Два рояля".
20.40 Фильм "VIP" (Польша — Франция).
22.50 "Слушается дело".
23.45 Дежурная часть.
0.30 Диалоги о рыбалке.
1.00 Магазин на диване.

"КУЛЬТУРА"

17.05 "Театр одного художника".
17.30 Новости.
17.40 Новое кино.
18.05 "Российский курьер".
18.45 "Время музыки". Тележурнал.
19.10 Чудо-сказка.
19.30, 23.00 Новости культуры.
19.50 Евгений Самойлов.
20.15 А.С.Пушкин. Стихи разных лет.
20.45 После новостей...
21.05 "Большая любовь Бальзака". Худ. фильм. 4-я серия.
22.00 Художник С.Цыганов.
22.30 Джазофрения.

НТВ

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
8.10 "Любовь и тайны Сансет Бич".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.20 Худ.фильм "Итальянцы" (Италия).
11.30 "Морской волк". Заключительная часть.
13.30 "Живой Пушкин". Часть 3-я.
14.15 "Сегоднячко".
15.30 "Дубровский". 4-я серия.
16.40 Впрок.
16.55 "Любовь и тайны Сансет Бич".

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.10 "Рандеву со звездой.Лайма Вайкуле".
14.35 Скарбы."Чериковщина.История и судьбы".

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 Ток-шоу "Я сама"."Где мой папа?"
18.25 "Маленькие трагедии".К 200-летию А.С.Пушкина.
19.00 Родительский час."В семье растет девочка".
19.45 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 День области.
20.50 Астро-дайджест.
21.00 Праздник в вашем доме.
21.35 "С первого взгляда".Комедия.
23.05 День области.
23.15 "Умница Уилл Хантинг". Драма.

2 КАНАЛ

18.00 "Реми". Мультсериал.
18.30 Муз. антракт.
18.40 "Союзмультфильму — 60".
18.57, 20.40 Прогноз погоды.
19.00 "Арест и воля".
19.25 "Поздравления".
20.30 Мультфильмы.
20.43 "Пляж".
21.30 "Лето". Видеозарисовка.
21.40 "Девушка в кадиллаке". Худ. фильм.
23.05 Спортивная программа.

•• Пятница, 4 июня ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.55 Новости.
8.10 Политические диалоги.
8.35 Потребительская корзина.
8.53 Выпускной экзамен по белорусскому и русскому языкам за курс базовой школы.
9.10 Мультфильм.
9.20 К 200-летию со дня рождения А.С.Пушкина. "Метроном".
10.05 Уроки Н.Новожиловой.
10.30 Усадьба.
11.10 Новые имена.
11.20 "Верность любви".
12.10 Сделано в Беларуси.
12.25 "А музыка звучит...".
13.10 "Плач перепелки". 7-я серия.
14.25 "Наследники Пушкина в Беларуси". Телеочерк.
15.15 "Боишься ли ты темноты?"
15.40 "Судьба моя и надежда".
16.05 Регион. Передача из Бреста.
16.30 "Риск-версия". Телеигра.
17.15 "А музыка звучит...".
17.35 "Наш край". Валуны Полотчины.
18.00 "Верность любви".
18.50 Новые имена.
19.15 "Сегодня с вами..." Актриса и режиссер Национального академического театра им.Я.Купалы Н. Пискарева.
19.40 Спортивные новости.
20.00 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 Худ.фильм "Барышня-крестьянка" (Россия).
23.45 Криминальная хроника.
23.50 Белорусский хит-парад.
0.05 Худ.фильм "Ловушка для одинокого мужчины".

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости.
8.15 "Во имя любви".
9.15 Программа "Мы".
10.00 "В поисках утраченного".
10.40 Смак.
11.15 Программа "Вместе".
14.15 Л. Голубкина и О. Видов в фильме "Сказка о царе Салтане".
15.40 "Сказка о попе и работнике его Балде". Мультфильм.
16.00 "Во имя любви". Сериал.
17.15 Джентльмен-шоу.
17.45 Играй, гармонь любимая!
18.15 Здоровье.
18.45 Поле чудес.
19.45 "Спокойной ночи, малыши!"
20.00 Время.
20.45 Коломбо в фильме "Смерть в оранжерее".
22.10 Тема недели.
22.30 "Всемирная музыкальная премия-99". Монте-Карло.
0.35 Ролан Гаррос. Открытый чемпионат Франции по теннису.

"РОССИЯ"

6.00 Доброе утро, Россия.
9.10 "Миледи".
10.00, 16.00, 19.00, 23.20 Вести.
15.10 Музыка, музыка...
15.25 "Первые поцелуи".
16.30 "Башня".
17.00 Мультфильм.
17.10 Гомеопатия и здоровье.
17.15 Телефильм "Открытая книга".
18.30 "Одна любовь души моей". Фильм 2-й.
19.40 Подробности.
19.50 "Аншлаг" и К°.
20.55 Музыкальный ринг.
22.35 Подиум д'арт.
23.05 Дежурная часть.
23.50 Криминальная драма "Шоковая терапия" (США).
1.20 Магазин на диване.

"КУЛЬТУРА"

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.25 Ноу-хау.
7.40 Художник И.Селиванов.
7.55 Консилиум.
8.20 "Театр моей памяти".
8.50 Поэт Г.Горчаков.
9.00 "Большая любовь Бальзака". Худ. фильм. 4-я и 5-я серии.
10.50 "Российский курьер".
11.40 После новостей...
12.00 Франсуа Трюффо.
12.50 "В тишине московских переулков". А.Васнецов.
13.20 "Цель". Мультфильм.
13.45 "Кто там..."
14.10 Л.Минкус. Балет "Баядерка".
15.00, 17.30 Новости.
15.10 "Лукоморье".
15.30 Ж.-Б.Мольер. "Мещанин во дворянстве".
16.25 "Время музыки". Тележурнал.
16.50 "Жены гениев". С.А.Толстая.
17.40 Страна Фестивалия.
18.05 Очевидное — невероятное.
18.35 Два Пушкинских века.
19.05 Чудо-сказка.
19.50 Музыканты улыбаются.
20.20 "Кумиры". Ивар Калныньш.
20.45 После новостей...
21.05 "Большая любовь Бальзака". Худ. фильм. 5-я серия.
22.00 Волейбол. Мировая лига. Сборная России — сборная Польши.

НТВ

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
8.10 "Любовь и тайны Сансет Бич".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.15 О. Ефремов в фильме "Командировка".
10.45 Мультфильм "Ежик в тумане".
11.30 "Старый телевизор" вспоминает "Тонки по вертикали".
13.30 "Живой Пушкин". Часть 4-я.
14.15 "Сегоднячко".
15.30 Мультфильм "Сказка о царе Салтане".
16.10 Впрок.
16.35 Футбольный клуб.

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.10 Родительский час.
13.50 МПО"Химволокно".
14.10 Мультфильм.

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 "Очевидец".Док.сериал.
18.00 "Полиция Лос-Анджелеса".
18.45 Мультфильмы.
19.00 В мире эллипсов.
19.35 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 Пунктир.
21.05 Астро-дайджест.
21.15 Праздник в вашем доме.
21.45 "Школа выживания". Приключения.
23.30 День области.
23.40 "Операция "Золотой Феникс". Боевик.

2 КАНАЛ

18.00 "Реми". Мультсериал.
18.30, 21.30 Городские новости.
18.40 "Союзмультфильму — 60".
18.57, 20.45 Прогноз погоды.
19.00 "Альфред Хичкок представляет".
19.25 "Поздравления".
20.30 "В гостях у бабки Агапки".
20.47 "НЛО".
21.15 Высокая мода.
21.40 Н. Кейдж в фильме "Глаза змеи".
23.20 Музыкальная коллекция.

•• Суббота, 5 июня ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Континент.
8.15 Столица.
8.40 Потребительская корзина.
9.00,15.00 Новости.
9.10 "Родовод".
9.40 "Сегодня с вами..."
10.05 Здоровье. Тележурнал.
10.30 Вершина мира.
10.55 Компьютерный полигон.
11.30 "Все нормально, мама!"
12.10 Спортивные новости.
12.30 Усадьба.
12.55 Новые имена.
13.00 "Династия-2. Семья Колби".
13.45 Слово Митрополита Филарета.
13.55 "Под крыльями Евфросиньи". Док. фильм.
14.25 Олимп.
15.10 Уроки Н.Новожиловой.
15.35 Мультфильм.
15.50 "Сказка о попе и его работнике Балде". Телеспектакль.
16.05 Познай себя. Дайджест.
16.25 Бон тон. Тележурнал моды.
16.55 Ток-шоу "Это моя работа".
17.30 "Благородный разбойник Владимир Дубровский". Худ.фильм.
19.10 Из достоверных источников.
19.30 Новые имена.
19.40 Колыбельная.
20.00 Панорама.
20.40 Бездельник.
21.15 Футбол. Чемпионат Европы. Дания — Беларусь.
22.00 Белорусский хит-парад.
23.05 Худ.фильм "Сказ про то, как царь Петр арапа женил".

ОРТ

7.00 "Ералаш".
7.10 Сказки Пушкина. "Руслан и Людмила". 1-я серия.
8.25 Слово пастыря.
8.45 Домашняя библиотека.
9.00, 14.00, 17.00 Новости.
9.15 "Непутевые заметки".
9.30 Программа "100%".
10.00 "Утренняя почта".
10.35 "Каламбур".
11.05 Смак.
11.25 Фильм "Век мой, зверь мой".
11.55 "Любви все возрасты покорны".
12.20 Т. Доронина в фильме "Еще раз про любовь".
14.15 "Цивилизация".
14.45 В мире животных.
15.25 Ролан Гаррос. Дневник Открытого чемпионата Франции по теннису.
15.45 Мультфильм.
16.15 Как это было. Дуэль Пушкина. 1837 год.
17.15 Авторская программа В. Молчанова "Россия. Пушкин. Век XX".
17.50 "Ералаш".
18.00 Худ. фильм "Большие маневры".
20.00 Время.
20.50 "Секретные материалы".
21.40 Футбол. Отборочный матч чемпионата Европы. Сборная Франции — сборная России.
22.30 Новости спорта.
23.30 Ролан Гаррос. Открытый чемпионат Франции по теннису.
0.00 "Евгений Онегин". Страницы из романа.

"РОССИЯ"

7.00 "Разные колеса". Мультфильм.
7.10 И. Алферова в фильме "Осенние колокола".
8.30 Мультфильм.
9.00 Доброе утро, страна.
9.35 Сам себе режиссер.
10.05 Москва. Трансляция с Пушкинской площади.
11.15 Золотой ключ.
11.30 Хорошие новости.
11.45 Мультфильм.
12.05 "Тарзан. История приключений". "Тарзан и черная орхидея".
13.00, 19.00 Вести.
13.30 Неделя власти.
14.00 Пушкинский день России.
14.10 "На здоровье!" Ток-шоу.
15.10 "Закон и порядок".
16.00 Совершенно секретно.
17.00 Моя семья.
18.00 Старая квартира. Год 1986-й.
19.35 Юбилейный вечер, посвященный 200-летию со дня рождения А.С.Пушкина.
22.45 Горячая десятка.

"КУЛЬТУРА"

9.10 "Читая Библию".
9.20 "Мировая деревня".
9.50 "Переполох". Худ. фильм.
11.00 Спортивные встречи.
11.25 VI Театральный Пушкинский фестиваль.
11.50 Диспут по поводу...
12.20 "Дубровский". Худ. фильм.
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 Книжный кладезь.
14.05 "Удивительные машины". Документальный сериал.
15.00 Волейбол. Мировая лига. Сборная России — сборная Польши.
16.35 "Медный Пушкин. Семь юбилеев, или Страстная седмица".
17.30 Новости.
17.35 "Путешествуя по выставке". Часть 1-я.
18.00 15-й подъезд.
18.25 А.С.Пушкин. "Медный всадник".
18.50 "Дом актера". Часть 2-я.
19.15 Чудо-сказка.
19.30 "Портрет с кометой и Пушкиным". Док. фильм.
20.25 Блеф-клуб.
21.25 "Ты мой восторг, мое мученье..." Худ. фильм.
22.55 Г.Свиридов. "Метель". Русский камерный балет "Москва".

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
7.15 С. Столяров в фильме "Аэроград".
8.40 "Фитиль".
9.15 "Чистосердечное признание".
9.40 Впрок.
9.55 "Миго — инопланетянин".
10.25 Телеигра "Пойми меня".
11.20 Профессия — репортер.
11.35 Своя игра.
12.05 "Живой Пушкин". Часть 5-я, заключительная.
12.50 Фильм "Маленькие трагедии".
14.30 "Русские горки".
15.15 "Она написала убийство".
16.10 Суд идет.
17.00 Дог-шоу "Я и моя собака".

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 "Дом собаки".Телесериал.
18.00 Мультфильмы.
18.30 "...и с вами снова я..." Пушкин и Могилев.
18.50 С любовью.
20.25 Телемагазин.
20.35 "Хочу в тюрьму". Комедия.
22.10 Астро-дайджест.
22.20 Телепоиск.
22.40 Диск-канал.
23.10 "Кошмар на улице Вязов". Худ. фильм.

2 КАНАЛ

15.00 "Умные вещи". Фильм — детям.
16.05 "Охотник на крокодилов".
16.30 Мультфильмы.
17.00 "Поздравления".
18.00 "Благая весть с Риком Ренне-ром".
18.30 "Поздравления".
19.30 Индийское кино. "Чандрамукхи".
21.50 Высокая мода.
22.00 Приключенческий фильм "Последний из племени людей-псов".
0.00 Спортивная программа.

•• Воскресенье, 6 июня ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 "Осень". Мультфильм.
8.40 Потребительская корзина.
9.00, 15.00 Новости.
9.10 "Все дело в шляпе".
9.35 "Навстречу".
9.55 Туробъектив.
10.20 "Все нормально, мама!"
10.55 АРТ-клуб. Семья артистов Бережных.
11.30 Арсенал.
11.55 Спортивные новости.
12.15 Сделано в Беларуси.
12.30 Телевизионный Дом кино.
12.55 Новые имена.
13.00 "Династия-2. Семья Колби".
13.45 Стихи А.С.Пушкина в переводах белорусских писателей.
14.00 Сельчане.
14.25 Золотые ключи.
15.10 "На волне взаимопонимания".
15.50 "Зорная ростань".
16.20 Телебарометр.
16.35 Худ.фильм "Станционный смотритель".
17.45, 20.50 Концертная программа-презентация "Альфарадио". Часть 1-я.
18.55 Теленавигатор.
19.15 Новые имена.
19.20 Стадион.
19.40 Колыбельная.
20.00 Резонанс.
22.20 Ток-шоу "Карамболь", посвященный 200-летию с дня рождения А.С.Пушкина.
22.50 Премьера песни.
23.00 Авто-парк.
23.10 "Звезды" Каннского кинофестиваля в программе "Новая коллекция".
23.40 Волейбол. Чемпионат Европы. Беларусь — Швейцария.

ОРТ

7.00 Наш Пушкин: три юбилея.
7.25 "Руслан и Людмила". 2-я серия.
8.35 Наш Пушкин: три родины поэта.
9.00, 14.00 Новости.
9.15 "Умницы и умники".
10.00 Мой Пушкин — в письмах, рассказах, воспоминаниях.
10.20 О. Стриженов и В. Шалевич в фильме "Капитанская дочка".
12.05 Наш Пушкин: три музы — театр, музыка, кино.
14.15 О. Видов в фильме "Метель".
15.35 Наш Пушкин: потомки поэта в студии ОРТ.
16.20 Худ. фильм "Храни меня, мой талисман".
17.40 "Ай да Пушкин!" Финал телевикторины.
18.25 М. Козаков и Ю. Яковлев в фильме "Выстрел".
20.00 Время.
20.35 Худ. фильм "Сказ про то, как царь Петр арапа женил".
22.25 Наш Пушкин: сегодня и навсегда.
23.25 Ролан Гаррос. Открытый чемпионат Франции по теннису.

"РОССИЯ"

7.00 "Сказка о мертвой царевне и семи богатырях".
7.30 Служу Отечеству!
8.00 Сельские вести.
8.30 Почта РТР.
8.55 "Три песни о Пушкине". Док. фильм.
10.00 Вести.
10.25 "Мой Пушкин". Академик А.М.Панченко.
11.00 Русское лото.
11.40 Мир книг.
11.55 "Два века Пушкина".
13.00 Вести.
13.30 Федерация.
14.10 Парламентский час.
15.10 "Закон и порядок".
16.00 Диалоги о животных.
17.00 Мойка, 12. Трансляция из Санкт-Петербурга.
18.00 "Музыка в Царском Селе". Концерт из Екатерининского дворца.
19.00 Зеркало.
20.00 Гала-концерт мастеров искусств.
21.40 Худ. фильм "Пиковая дама".
23.20 Дежурная часть.

"КУЛЬТУРА"

9.10 "Читая Библию".
9.20 Мультфильмы.
10.25 Консилиум.
10.50 Ковчег.
11.15 Мультфильм.
11.25 Великие дворцы мира.
11.50 "А.Пушкин и другие".
12.20 П.И.Чайковский. Вариации на тему рококо. Солист М.Ростропович.
12.40 "Домовой". Памяти С.С.Гейченко.
13.30, 21.00 Новости культуры.
14.10 Наш Пушкин.
15.15 Про фото.
15.40 "Жизнь и смерть А.С.Пушкина".
16.00 Г.Свиридов. Шесть романсов на слова А.С.Пушкина.
16.25 "Борис Годунов". Спектакль.
19.15 Чудо-сказка.
19.30 Документальные фильмы.
20.20 Литературный пушкинский бал.
21.20 "Исполнение желаний". Худ. фильм.
22.55 Фантазии из балета "Вечерок". Русский камерный балет "Москва".

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
7.15 В. Литовский в фильме "Юность поэта".
8.40 "Фитиль".
9.15 Мультфильм "Сказка о попе и работнике его Балде".
9.35,11.20 Фильм "Маленькие трагедии".
12.40 Большие деньги.
13.05 Кто прав?
13.35 "Любовные истории, которые потрясли мир". "Лорен Бэколл и Хэмфри Богарт".
14.05 "Арина".
15.30 Профессия — репортер.
15.45 "Она написала убийство".
16.35 "Неизвестная война". Фильм 4-й. "На восток" (СССР — США).

2 КАНАЛ

15.00 "Бег во времени". Худ. фильм.
16.35 "Шестнадцатилетние".
17.00 "Поздравления".
18.00 Джойс Майер. "Жизнь в слове".
18.30 "Поздравления".
19.00 "Грозная планета. Цунами".
19.50 "Секретные материалы".
20.35 Мультфильм.
20.40 "Иллюзия убийства".
21.25 Высокая мода.
21.30 Курт Рассел, Стивен Сигал в фильме "Решение о ликвидации".
23.40 Спортивная программа.

АГЛЯД ЗАМЕЖНЫХ БЕЛАРУСКІХ ВЫДАНЬНЯЎ

Зь любасьцяй да Бога й да свайго народу

«ТМ» ужо знаёміў чытачоў з выданьнем Беларускай Аўтакефальнай Праваслаўнай Царквы «Царкоўны Пасланец», якое выходзіць у Нью-Ёрку. Мэтаю гэтага выданьня ёсьць давядзеньне да ўсіх беларусаў сьвету, асабліва да грамадзянаў нашае краіны, сапраўдных мэтаў і пазыцыі БАПЦ у рэлігійных і нацыянальных пытаньнях. Самое выданьне вызначаецца перш за ўсё цудоўнаю беларускаю моваю – той моваю, якой гаварылі й пісалі беларусы, што ў сярэдзіне XX-га стагодзьдзя не скарыліся пад гвалтоўнай русыфікацыяй ды, калі казаць шырэй, – і пад палянізацыяй таксама. Дарэчы, свае заўвагі на моўную тэму, асабліва датычныя правільнасьці напісаньня й перакладу на беларускую царкоўных тэкстаў, вельмі часта друкуе «Царкоўны Пасланец». Часопіс зьмяшчае таксама прывітаньні да беларускага народу мітрапаліта першагерарха БАПЦ Ізяслава з нагоды найвялікшых хрысьціянскіх сьвятаў, рэцэнзіі на рэлігійныя выданьні, што друкуюцца ў Беларусі, інфармацыю пра сучаснае жыцьцё беларускіх праваслаўных парахвіяў у сьвеце, гістарычныя матэрыялы аб лёсе слаўных асобаў нашае нацыянальнае царквы ды шмат чаго іншага. У канцы кожнага нумару друкуецца абавязковая «Падзяка» тым дабрадзеям, хто ахвяраваў грошы на выданьне нумару й «Заклік» да тых суродзічаў у вольным сьвеце, якія дасюль не падтрымоўвалі справу ўзнаўленьня БАПЦ на Беларусі, прысылаць ахвяру ўжо на наступны нумар. Практычна-ж «ЦП» бачыць сьвет некалькі разоў на год, а хацелася б, канешне, куды больш нумароў выдаваць...

Рэдактар часопіса й сакратар парахвіяльнае рады Катэдральнага Сабору Сьвятога Кірылы Тураўскага ў Нью-Ёрку спадар Барыс Данілюк амаль кожнага разу друкуе свае пераклады (пераказы) на родную мову псальмаў ды вершаў на рэлігійную тэму. У апошнім нумары, прысьвечаным Вялікдню, ён зьмясьціў ня маючы аналягаў у нашае літаратуры пераклад трох частак «Песьні песьняў» са Сьвятога Пісьма. Аўтар прапанаваў, у вадрозненьне ад папярэдніх перакладаў, якія йшлі за друкаваным царкоўна-славянскім тэкстам і былі амаль падрадковымі, свой варыянт, – у вершаванай форме і з часткова пераасэнсаваным зьместам. Спадар Данілюк назваў гэты твор «Звышпесьня», бо так лепш гучыць па-нашаму.

Адной з нацыянальных традыцыяў, якую аўтар перакладу захаваў зь дзяцінства, якраз і была песьня – беларуская песьня. Аб гэтым ён яскрава распавёў у нарысы пра сьвяткаваньне Вялікдня ў беларускім сяле Шчары ў 1931 годзе, урывак зь якога падаем ніжэй.

«...Побач ішлі ўжо першыя бойкі на біткі, што, каб ня было падману, пачыналіся йз узаемнага вывервраньня яёк, асьцярожнага падстаўляньня чубка, ці пяткі яйка, каб супрацень ня выцяў збоку, ды ўсёроўна часта канчаліся спрэчкамі й зьвінавачаньнямі.

Падвечар з гэтых гульняў даводзілася сьпяшаць на вячорню, пасьля якое вакол царквы далей ішлі бойкі на біткі, што паўтараліся ў кожнае сьвята ажно да Юр'я. Дзед і дзядзька былі майстрамі ў гэтай справе й звычайна прыносілі дахаты немалую здабычу.

Калі ўжо вечарэла, зыходзіліся госьці й пачыналася запраўднае вялікоднае застольле, да якога мама ставіла на стол усе прыгатаваныя стравы й прысмакі, а бяседнікі ядучы хвалілі ейнае кухарскае умецтва. Завяршэньнем сьвятога дня былі, аднак, валачобнікі, што зьяўляліся за гасьцьмі ды зладна прасьпеўвалі сьпярша колькі пабожных вялікодных песьняў, а пасьля заводзілі жартаўлівыя прысьпеўкі гаспадару, гаспадыні й «панічу» (г.зн. мне), ды па чарзе ўсім гасьцям. Гэтае валачобніцкае ўмецтва складаць падыходныя да кожнага з застольнікаў словы вельмі мяне ўражвала.

Мама, у падзяку за віншаваньні, шчодра абдорвала іх вялікоднай спажывай ды й госьці скідаліся грашыма. З адыходам валачобнікаў сьвятні настрой неяк разьвейваўся й пачастунак абярнаўся ў звычайную гасьціну. Калі ўжо ўсё прыгатаванае было пададзенае на стол і ўсё вартае ўвагі было абгаворанае, госьці разыходзіліся, ды ўсе ў хаце, апрача мамы, ішлі адпачываць.

У вушах, аднак, аж покуль змарыў сон гучэлі звонкія валачобныя песьні. Эх, каб пачуць іх яшчэ калі на гэтым сьвеце!»

ЦАРКОЎНЫ ПАСЛАНЕЦ

БЕЛАРУСКАЯ АЎТАКЕФАЛЬНАЯ ПРАВАСЛАЎНАЯ ЦАРКВА

ПАВЕДАМЛЕНЬНІ ПАРАХВІЯЛЬНАЕ РАДЫ КАТЭДРАЛЬНАГА САБОРУ СЬВ. КІРЫЛЫ ТУРАЎСКАГА

CHURCH MESSENGER, P.O. BOX 3982, SOMERSET, N.J. 08875-3982

ГОД 21/27 ВЯЛІКДЗЕНЬ 1999 1/47/57

ХРЫСТОС ВАСКРОС!

ВЯЛІКОДНАЕ ЯГО ВЫСОКАСЬЦІ БОЖАЙ МІТРАПАЛІТА ПРЫВІТАНЬНЕ ІЗЯСЛАВА ЛАСКАЙ ПЕРШАГЕРАРХА БЕЛАРУСКАЕ АЎТАКЕФАЛЬНАЕ ПРАВАСЛАЎНАЕ ЦАРКВЫ

Напрыканцы гэтага кароценькага агляду апошняга нумару «Царкоўнага пасланца» мы перадрукоўваем зь яго пераклад з ангельскай верша невядомага аўтара ды нагадваем краёвы адрас часопіса, куды вы можаце зьвярнуцца, у тым ліку й па яго набыцьцё: *паштовая скрыня 42, 220021, Менск.*

Перш сьвітаньня

Перш Вялікоднага Сьвітаньня
Былі прасьбы у Гэтсэмане,
З умерлых папярод Устаньня
Боль давяло цярпець кананьня.
Бо каб здабыць вянец зараны
Крыж трэба ўзьняць
свайміі плячамі;
Няма нікому зьмілаваньня
Бязь веры, любасьці й
ўпрашаньня.
Дык Богу словячы ўпрашаньні
У нашым моўма
мы зьвяртаньні,
Як Сын Ягоны ў Гэтсэмане:
Твая хай Воля, Войча, стане!

Падрыхтаваў
Віктар СУДНІК

Стары Апанас

Майму дзеду Андрэю Белагубаву

Ужо некалькі тыдняў у гэтых мясьцінах гаспадарыла зіма. Сьнежныя завеі не сунімаліся ні на хвіліну. Сумёты расьлі на вачох і дзе-нідзе дасягалі вышыні стрэхаў сялянскіх хатаў. Данімалі моцныя маразы...

На запечку сядзеў стары Апанас. Дзед сядзеў упёршыся стамлёнымі рукамі ў калені. Старэйшы сын забраў дзеда да сябе, мо гадоў зь пяць як згарэла ягоная хата. Стары Апанас ўжо й ня памятаў колькі-ж яму гадоў, але пэўна ведаў, што жыве ўжо задужа шмат на гэтым сьвеце. Ён даўно перажыў сваю жонку Агапу, за часамі вялікага мору пахаваў трох сваіх дзяцей. Час прытупіў адчуваньне стратаў і гора, але цяжкае жыцьцё ня ў стане было пазбавіць дзеда сялянскага гонару – мець сваю гаспадарку. Пасьля пажару дзед доўгі час не жадаў пагадзіцца на тое, каб дажыць свой век у сына. Стары Апанас разумеў, які цяжар кладзецца на плечы сына й ягонае сям'і. Але-ж прыйшлося пагадзіцца на прымы. Усё, што было яму патрэбна, гэта скіба хлеба ды кварта вады. Але й гэта малое патрабавала працы. І ён працаваў. Дапамагаў нявесцы па хаце, наколькі хапала моцы даглядаў скаціну, бавіў час з унукамі.



Вялікая сынова сям'я толькі што павячэрала. Пад'еўшы дзед і прысеў на сваё ўлюбёнае мейсца, на запечак. Час ад часу ён данімаў кпінамі сваю нявестку тым, што цыбуля на шастку не дагледжаная, бо сьмярдзіць. На звыклыя дзедавы кпіны Наста адмахвалася рукой як ад назолы-мухі. Наста сядзела супроць печы й прала. Пралка засталася ў падарунак ад памерлае сьвякрухі. Жвавыя рукі нявесткі пасьпявалі за ўсім. Дзед з вышыні свайго запечку любаваўся гэтымі рукамі й самой Настай. Наста адчувала гэтаеназіраньне і ёй было прыемна.

Сын Хвёдар павячэраўшы рушыў да суседа – прыйшоў сын з войска, трэ было пачуць навіны.

Дзед сядзеў і назіраў. Палашчыўшыся аб дзедава сьцягно прытулілася котка й тутака-ж завяла курну. Поруч зь нявесткай сядзела й дзівілася на матку старэйшая дачка Яўгіньня. Прыгажуня, час сватоў прымаць, думаў і ўсьміхаўся стары Апанас. На палу гулялася зь лялькай малодшая Агапка й несупынна зьвярталася да старога з пытаньнямі. «Дзеду, а дзеду, а завея скончыцца?» «Скончыцца, дзетка, скончыцца». «Дзеду, га дзеду, а за зімой што будзе?» «Вясна, дзетухна, вясна», – як мага чульлівей адказваў Апанас. На масту валтузіліся адно з адным блізьняты Пятрок і Міколка. Стары Апанас ніяк ня мог дагэтуль уцяміць, як гэта ў двох, ды за адзін раз. Да гэтага-ж часу дзед зь цяжкасьцю адрозьніваў Пятрака ад Міколкі, Міколку ад Пятрака.

Двох унукаў не было ў хаце. Мацей зьбег у Вільню вучыцца. Бацька ня даў грошай на вучобу, схаваў адзеньне, але Мацей усё-ж зьбег. На пачатку Хвёдар дужа сварыўся, дапякаў жонку, што дазволіла, але ў хуткасьці адышоў ад абурэньня. Цяперача шукае магчымасьці даслаць кавалак сала, скібку хлебца, колькі грошаў у Вільню. Па чутках цяжка там, галадаюць людзі. Старэйшы Януш у войску. Выпраўляючы бацьку да суседа Наста наказала спытаць ці ня чуў суседзкі сын пра яе Януша.

Дзед сядзеў і думаў. Жыцьцё працягваецца.

У коміне гульліва завывае вецер. У дзьверы нехта пагрукаў. Гэта быў ня Хвёдар.

Алесь АСІПЦОЎ
З цыклю «Мой клопат»

ШЧЫРАЯ ГАВОРКА

Выміраем, браткі, выміраем...

Памятаецца, пасьля распаду СССР, Беларусь, атрымаўшы нечаканую самастойнасьць, жыла нібы бяз шыльды, якую маюць больш менш разьвітыя краіны. Па нашай тагачаснай ідэалягічнай раскладцы сьвет дзяліўся на сацыялістычны і капіталістычны. Мы раптоўна згубілі першае, і ніяк не падыходзілі пад другое. Як бы завісьлі ў паветры. Пакуль пачэсвалі патыліцу, зьвіліся «маладыя змагары за народнае шчасьце», пад нашую маўклівую згоду захапілі ўладу, якая па словах цяперашняга прэзыдэнта, сапраўды валялася пад нагамі – і зьдзівілі сьвет (але – ня нас!) навуковым адкрыцьцём: пабудуем у краіне рынкавы сацыялізм. Нам што, мы пагадзіліся.

Вось цяпер у гэтым «сацыялізьме» жывем. Бачым, што гэта такое: сымбыёз рынкавых цэнаў і сацыялістычнага заробку. Упэўнены, што са мной пагадзяцца 8 чалавек з 10, хто працуе амаль задарма на дзяржаву. Як кажуць, прыехалі: заробку мне, які працуе ўвесь тыдзень, хапае толькі на харчаваньне. Пра тое, каб набыць што неабходнае дачцы, жонцы, сыну і сабе – даўно ня мару. Маіх 30-40 даляраў у месяц зь цяжкасьцю хапае на ежу і на камунальныя паслугі, гэта пры тым, што ў мяне, на шчасьце, ёсьць невялікі падворак.

Што нас чакае? Тое, што пазначаецца словамі «гіпэр» і «супэр». Гіпэрінфляцыя і супэргалеча, гіпэрхлусьня і супэрабалваньваньне.

Не, нават і дзьве вышэйшыя адукацыі не заменяць таго, што дае Бог – розуму і душы. Інакш бы не дзялілі сьвет на нейкіх «сябраў» і «ворагаў» НАТО, а займаліся б сваім жыцьцём. Адкрылі б вочы на сваю гаротную, але слаўную гісторыю. Спахапіліся б пра лёс такой мілагучнай роднай мовы, безь якой няма ў народа шчасьця і будучыні. Не «заядаліся б» з багатымі краінамі-суседзямі, якія толькі і могуць дапамагчы нам спыніцца ў сваім палёце ў бездань...

А над намі кожную ночку гарыць вечаровая Зорка Вэнэра. Як там у Багдановіча: глянь іншы раз на яе... Я гляджу. І хоць на кароткі тэрмін забываюся пра штодзённыя клопаты і цяжкасьці. Але зноў пачынаю думаць, чаму так у нас дрэнна, у чым мы вінаватыя? І разумею – вінаватыя. Самі. Пакуль гэтага не адчуем, так і будзем ня жыць, а пакутваць. Днямі, паглядаючы на Вэнэру, набеглі ў галаву вершаваныя радкі: «Ям магільных мы болей капаем, Чым малых у калыскі кладзём, Выміраем, браткі, выміраем, І радзейшай суполкай ідзём... Запытай ты ўголас ці глуха Тых, хто можа дзіця нарадзіць, І адказ рэзане тваё вуха: а навошта галечу пладзіць...»

Л.ВІКТАРОВІЧ,
рабочы.



Абвяшчаем конкурс!

Цыбулямора, дуб зялёны,
Златая чэп на ім бліщыць,
І ўдзень, і ўноч кашак вучоны
Круг дуба шпарка так бяжыць.
Калі ён справа – дык сьпявае,
Як зьлева – байкі гаманіць,
Дзівочкі ёсьць, лішак гуляе
І дзеўка з хвосьцікам сядзіць.
На патаемных там шасейках
Якісь зьвяруга насьлядзіў,
Халупа на цыплячых шэйках
Мармоча, як лакаматыў...

Паважаныя Чытачы, хто з Вас прапануе найлепшы працяг-пераклад, той атрымае пляшку піва ад рэдакцыі «Бадзягі»!!! Сур'ёзна! Хто ня верыць, хай праверыць...

З варыянтамі працягу зьвяртацца па тэлефоне **23-65-34** **(Алесь).**

Слова на разьвітаньне

Дабрыдзень, шаноўныя чытачы «Бадзягі».

Сёньня ў нас амаль што ня будзе жартаў ды ўсьмешак. Сёньня ў нас няма сьвяткаваньня. Сёньня мы просім прабачэньня ў нашага сябры **Андруся ДЗЬВІГУНА** за ўсё тое, што мы не пасьпелі для яго зрабіць. Ня так даўно, напрыканцы выбарчае кампаніі, ён быў затрыманы спадарамі міліцыянтамі й без прад'яўленьня абвінавачваньня й суда жорстка зьбіты. Яго абяцалі пакласьці касьцьмі на асфальт – ён ня лёг. У рэшце рэшт ён быў вымушаны шукаць палітычны прытулак, і ён яго знайшоў...

Дзеля чаго ўсе гэтае напісана? Наўпрост, дня за два да вышэйадзначанага здарэньня **Алесь КРЭВА** знайшоў забыты Андрусёвы нататнічак зь нейкімі запісамі. Нам так падалося, што гэта – разьвітаньне Андруся з усім, што ён так любіў: з намі, з родным горадам, зь Беларусьсю.

Мы разьвітваемся зь «Дзьвігусём» не назаўсёды, ён вернецца да нас, мы ўпэўненыя ў гэтым. Няхай яго маленькі твор стане запавстам, калі гэтае мажліва...

Вадакід

Вясёла. Музыка. Зараз насьціраю шкарпэткі ў вадакідзе й пакладу сохнуць на сонечнае месца... Сёньня дзяўчынка з нагамі ад карэнных зубоў у чарговы раз не зьвярнула на мяне ўвагі. Добра хоць ёсьць яшчэ сонца ў небе, цыгарэта ў зубох ды піва ў шапіку. Не, усё, трэба лезьці назад у падвал, за краты. Не, ня думайце, я ня ёсьць бамжарай. Завуць мяне па-рознаму: міліцыянты ў пастарунку – бэнээфаўскім адмарозкам, спадар Фёдараў – здраднікам, таварышы – апантаным нацыяналістам, сябры – валацугай, які анічога не жадае рабіць... Значную частку сваёй маладосьці я прысьвяціў справе, якую, зноўку ж, завуць па-рознаму: Адраджэньне Беларусі, барацьба з рэжымам, фармаваньне грамадзкай супольнасьці, пошук фундатараў, халяўная жрачка на сэмінарах... А як гэта назваць па-сапраўднаму, я ня ведаю. Ведаю толькі адно – ўсё гэтае зьмяніла жыцьцё да лепшага ў маральным стане, ды пагоршыла – у матэрыяльным. Няхай астатнія не разумеюць гэтага, няхай нас ня шмат, але ж мы тыя, хто спрабуем штосьці зьмяніць. Усіх нас ведаюць у твар афіцэры Цэнтральнага РАУС. Рамантыка, а не жыцьцё! Добры дзядзька з Захаду раз у паўгады робіць дзеля нас сьвята, каб не забыліся, што мы таксама «чалавекі»... Ды што б не казалі сэксуальныя меншасьці з БПСМ, але ж будучыня за намі. Цяпер я адчуваю поўную незалежнасьць. Галоўнае – адкінуць назад усе прынцыпы «грамадзтва», кшталту: інстытут-завод-выцьвярозвальнік, ды рабіць тое, што хочаш. Гэта й ёсьць сапраўднае свабода!

Вольная Моладзь
Будзе Жыць

Адзв

Ад сэсіі да сэсіі

Як гарантаваць цьвёрды «неуд.»

У студэнтаў пачынаецца сэсія. Звычайна з гэтай нагоды студэнтам даюць нейкія разумныя парады, як найлепш падрыхтавацца да іспытаў. Але-ж калі-нікалі парады былі б карыснымі і іншаму боку – іспытальнікам. Тым больш, калі яны сыходзяць ад бывалага студэнта. Такім чынам, прапаную парады бывалага студэнта тым, хто прымае іспыты.

1. Найперш растлумачце іспытанту, што ўсю ягоную будучую кар'еру можа сапсаваць адзін няўдалы адказ. Падкрэсьліце значнасьць сытуацыі. Пастаўце яго на месца з самага пачатку.

2. Адразу задавайце самыя складаныя пытаньні. Калі першае пытаньне дастаткова складанае ці заблытанае, іспытант занадта разьнервуецца, каб адказаць на іншыя пытаньні, якія б простымі яны ні былі.

3. Зьвяртаючыся да іспытанта, захоўвайце стрыманасьць і сухасьць, з калегамі-ж па камісіі будзьце вясёлымі. Маюць эфэкт звароты час ад часу да іншых іспытальнікаў з насьмешлівымі заўвагамі наконт адказаў іспытанта, ігнаруючы яго самога, нібыта яго і няма ў памяшканьні.

4. Прымушайце іспытанта рашаць задачу менавіта вашым спосабам, асабліва калі ён даволі незвычайны. Ідэя тут ва ўскладненьні задачы, якая без таго была б вельмі простай.

5. Адцягваючы ўвагу іспытанта рэплікамі, прымусьце яго зрабіць трывіяльную памылку, хай ён шукае яе як мага даўжэй. Адразу-ж пасьля таго, як ён заўважыць памылку, але-ж якраз перад тым, як ён зможа яе направіць, грэбліва направце яе самі.

6. Калі іспытант пачне «тапіцца», не дапамагайце яму выкарастацца. Пазяхніце і пераходзьце да наступнага пытаньня.

7. Кожныя некалькі хвілін цікаўцеся, ці не хвалюецца ён.

8. Не дазваляйце іспытанту задаваць пытаньні для ўдакладненьняў і ніколі не паўтарайце сваіх пытаньняў і сьцьвярджэньняў.

9. Надзеньце чорныя акуляры. Вашая непранікальнасьць занэрвуе іспытанта яшчэ болей.

10. Задавайце іспытанту час ад часу пытаньні кшталту: «Хіба вы не праходзілі гэтага ў пачатковай школе?»

Па заканчэньні іспыту скажыце спачувальна: «Ідзіце, мы вас паклічам».

Бывалы СТУДЭНТ, пазьней ВЫКЛАДЧЫК

Мы з табой, Паўлюк Канавальчык. Мы цябе любім

У пятніцу зь Менску прыйшла горкая вестка аб тым, што каля свайго дома быў моцна зьбіты рэдактар газэты «Навінкі» Павал Канавальчык. У цемры на яго напалі трое падобных адзін на адное істотаў з спрактыкаванымі кулакамі і маўклівай злосьцю. Яны зьбівалі журналіста жорстка і моўчкі. Гэта стыль паводзінаў фашыстоўцаў альбо тых, хто «служыць» у адпаведных ведамствах. На думку рэдакцыі «Навінак», маладзёвай газэты, якая нядаўна была афіцыйна зарэгістраваная, падставай для нападу на Паўла маглі быць альбо публікацыі газэты супраць фашыстоўскіх арганізацыяў, якія зьвілі сабе кубло ў горадзе-героі Менску, альбо незадаволенасьць газэтай з боку спэцслужбаў, адкуль на адрас выданьня неаднойчы раздаваліся тэлефонныя папярэджваньні. Для «Навінак», што вынікае ўжо зь яе назвы, не было забароненых тэмаў, не было недакранальных аўтарытэтаў. Далёка ня ўсім падабаўся таксама стыль газэты: іранічны, часам зьдзеклівы, але заўсёды трапны і сьмешны. Прызнаемся, што менавіта «Навінкі», самі таго ня ведаючы, падштурхнулі нас на выданьне «Бадзягі». Такім чынам зробленае супраць менскіх калегаў мы разглядаем як зробленае супраць нас. Значыць будзем трымацца і працягваць справу надалей.

Паўлюку жадаем хутчэйшага выпраўленьня (зараз ён у цяжкім стане ў лякарні, але, на шчасьце, пагроза для жыцьця мінула), а рэдакцыі «Навінак» – працягу ў адсутнасьць рэдактара ягонага курсу на вастрыню слова, гумор і сьлёзы, якія бачныя за кожным артыкулам – сьлёзы па пакутнай беларускай зямлі, якая ніяк ня ўхопіць даўно заслужаную ёю свабоду. Колькі трэба для набліжэньня яе працаваць, столькі і будзем. Мы маладыя. Нас не параможаш. Прыйдзе час, калі ўсе злачынцы адкажуць за зробленае супраць патрыётаў Бацькаўшчыны. Запалохаць нас нікому ня ўдасца.

Трымайся, Паўлюк. Мы любім цябе. Мы з табой.

Рэдакцыйны калектыў і чытачы «Бадзягі»

Ода піву

Прыемным водарам вясны
Усё паветра напаўняе
Як толькі корак я здымаю
З тваёй крышталнай галавы!
Бурштын мясцовы, другі хлеб!
Я на сьняданак ды абед
Цябе заўсёды ўжываю,
Ад смаку вочы зачыняю.
Штодзённай працы ты спрыяеш!
На дзейнасьць ты мяне натхняеш!
Ды белай хваляй акіяну
Упарта за мяжу стакану
Цягнешся – не стрымаць.
Ды зранку апасьля гулянкі
Цябе ня меней за дзьве шклянкі
Ў сябе мы будзем залiваць!

Андрусь ДЗЬВІГУН

Бадзяга – магілёўскі моладзевы часопіс
№ 5 (5)
Галоўны рэдактар: Алесь ПАЛТАРАЦКІ
Мастацкае аздабленьне: Вольга ФЁДАРАВА, Алесь ЛІНДАРЭНКА
Рэдакцыя: Алесь Палтарацкі, Андрусь Дзьвігун, Дзяніс Башкіраў, Вольга Фёдарава

ТЭАТРАЛЬНАЯ ГАСЬЦЁЎНЯ «ТМ»

Боскі выбар мастацтва: трэба любіць!

Першае адчуваньне, якое напаткала мяне пасьля гэтага спэктакля, – зараз пачнецца канец сьвета. Але адразу-ж за тым узьнікла новае, іншае пачуцьцё: трэба ўсяго толькі проста любіць. Вы скажаце, нелягічна, так ня можа быць. Але ў падобнай нелагічнасьці я бачу вялікі знак. Ён адлюстроўвае сапраўднае мастацтва.

Шэксьпір. «Макбэт». Два словы, якія гучаць як два ўдары ў звон, трагічна і велічна. Спэктакль па матывах вялікага твора сярэднявечнага генія пастаўлены на сцэне магілёўскага тэатра лялек. Спэктакль, які па воле рэжысэра Алега Жугжды гледачы мусяць назіраць, седзячы на сцэне. І нічога ня можа схавацца ад пільнага вока, і нішто ня можа адарваць гледача ад дзеі, і ніяк немагчыма пазбавіцца думкі, што й ты сам – частка гэтае дзеі. Хоць не, такая думка не ўзьнікае. Проста так яно ёсьць. А думаць пра гэта некалі. Жорсткі час, які штохвілінна прымушае герояў выбіраць, на баку яны д'ябла ці не, – гэты час не пазбаўлены каханьня і чалавечай страсьці. Але сканцэнтраваны ў вялікіх подзьвігах і вялікіх грэхах. А я мушу таксама разам з героямі выбіраць, і я не магу гэтага не рабіць. Бо чэрці, гэтыя няўмольныя служкі д'ябла, – яны тут, побач. Яны не дадуць мне забыць пра іх, яны адсочаць маю хісткасьць.

У гэтага шэксьпіраўскага твору і шчасьлівы, і адначасна драматычны сцэнічны лёс. Шчасьлівы, бо самыя вядомыя і найлепшыя рэжысэры імкнуліся й імкнуцца паставіць гэтую трагедыю. Але цягнецца за сцэнічным «Макбэтам» шлейф загадкавых здарэньняў: пажараў, абвалаў, смерцяў... Вось і ў нашым тэатры напярэдадні прэм'еры былі падзеі з гэтага шэрагу. Абвальвалася тынкоўка, замыкала электрычнасьць. Цяжка сказаць, чаму такі менавіта лёс у спэктакля. Але, магчыма, таму, што гэта пэўнага сэнсу выпрабаваньне. На яго трэба вырашыцца, трэба ўзяць з сабой духоўную мужнасьць і цьвёрдасьць. Бо шлях у спэктакаль – як шлях на экскурсію ў самую глыбіню вечнага супрацьстаяньня дабра і зла. Кожнага дзея бярэ за рукі і ўводзіць... А там чакае спакуса вялікая – застацца, выбраць прыемнага і чульлівага памагатага, Чорта. Ён усё дасі, усё паабяцае. Ах, як можа быць лёгка з тае экскурсіі ня вернуцца!



На працягу спэктаклю адбываюцца чорныя, жахлівыя падзеі. Рыхтуюцца і ажыцьцяўляюцца забойствы, інтрыгі і змовы, чэрці кружляюць у д'ябальскім карагодзе ды пасьмейваюцца з чалавечай слабасьці і страсьці. Ніводнага сьветлага промня. Канцэнтрацыя варожасьці і подласьці. Нішто, здаецца, няздольнае прабіць гэты чорны шчыт, пастаўлены цёмнай сілаю. І за ўвесь спэктакаль аніводнае спробы гэтае зрабіць. Толькі ўмацоўваньне ягонай трываласьці.

Лёгка з тае экскурсіі ня вернуцца! Але-ж сканчаецца дзея й ты раптам адчуваеш – ты жывы, ты здольны і мусіш зноў зрабіць выбар. І адразу, вось яно, узьнікае гэтае сьветлае і простае, геніяльна простае пачуцьцё: ТРЭБА ЛЮБІЦЬ. Д'яблу не дадзена гэтага. І д'ябал ня дасьць гэтага.

Дыхаць, бачыць вочы сябраў, чуць музыку пяшчоты і каханьня, рабіць сваю справу і пакідаць яе на зямлі для ўсіх людзей – усё гэта я магу, але трэба зрабіць выбар.

Перад вачыма працягваюць пралятаць тэатральныя дзеі, ідуць вобразы і пранoсяцца словы. Я бачу актораў, што зажылі на сцэне новым жыцьцём. Усё гэта працягваецца. Я бачу вобразы рэальнага жыцьця, і ўзгадваю тэатар. Усё гэта ёсьць і сёньня, будзе і заўтра, і шмат разоў яшчэ ўзгадаецца славутае прароцтва: жыцьцё – гэта тэатар...

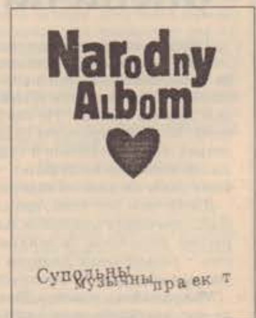
Сымон ГЛАЗШТЭЙН

P.S. Трэба крыху сказаць пра тое, што называецца «вакол спэктакля». Марудна ставіўся ён, некалькі гадоў выношвалася думка, два гады прайшло ад першай рэпэтыцыі да прэм'еры, сыходзілі адны акторы, прыходзілі новыя. Так нараджалася гэтая пастаноўка. Але мушу сказаць, недарма былі намаганьні. Нарадзіўся цуд. Дзякуй усім акторам, яны зрабілі немагчымае – тое, што і называецца мастацтвам.

Хачу адзначыць таксама геніяльную акторскую працу Ларысы Мікуліч. Ня ведаю, што такое геніяльна, але толькі гэтае вызначэньне магу падабраць, каб ахарактарызаваць яе гульню. Вобраз жанчыны, створаны яе талентам, вобраз пачуцьцяў, жахлівых і высокіх, вобраз каханьня і здрады – усё гэта здолела паказаць Ларыса Мікуліч.

І няма больш слоў. Трэба глядзець. Ідзіце і глядзіце.

«Народны альбом» крочыць на Захад



Супольны праект беларускамоўных рок-музыкаў «Народны альбом», які паводле леташняе «Рок-каранацыі» быў прызнаны за лепшы альбом году, на мінулым тыдні прэзэнтаваўся ў варшаўскім Малым тэатры. Нажаль, беларуская публіка, апрача даволі невялічкае ейнае сталічнае часткі, знаёмая з гэтым праектам толькі праз аўдыёварыянт, што, натуральна, ніяк ня можа параўнацца з тэатралізаванай дзеяй, якая адбываецца на сцэне. Прэзэнтацыя ў Варшаве ёсьць ужо трэцім канцэртам «Народнага альбому» ў Польшчы. Першы праходзіў у Бельску, другі – ў Познані, куды, дарэчы, беларускія музыкі трапілі на запрашэньне сусьветна вядомага «Тэатру восьмага дню». Без удыгаў можна сказаць, што «НА» займеў сабе шмат прыхільнікаў ды вялікі станоўчы розгалас у польскай прэсе, якая на гэтым прыкладзе засьведчыла, што Беларусь – гэта не калгас імя Лукашэнкі, а краіна не толькі са слаўнай мінуўшчынай, але й з багатымі сучаснымі культурнымі традыцыямі. Як адзначалі музыкі, вельмі радавала рэакцыя польскае публікі, якая менавіта глядзела й слухала гэтую музычна-тэатралізаваную дзею, не зьбіваючыся на звальны «кач», які ўласьцівы звычайным рок-канцэртам ці папсовым шоў. Асаблівую любоў палякаў заваявала вакалістка гурту «Новае неба» Кася Камоцкая, чыё зьяўленьне на сцэне выклікала дадатковы імпэт. Зрэшты, польскі друк параўноўвае ейны вакал з манэрай выкананьня Іхнае слыннае рок-сьпявачкі Міры Кубачінскае. Але, бадай, ня толькі гэтым тлумачылася гэткая папулярнасьць, бо ў прэсе адзначаўся ня толькі «НА», але й гурт «Новае неба» быў адзначаны асобнымі публікацыямі як выкшталцонае зьявішча беларускае рок-музыкі, вартае агульнага прызнаньня й шанаваньня. Зрэшты, сама Кася ставіцца да падобных ухвалаў бязь ценю «зорнае хваробы».

– Кася, вы ў чарговы раз прэзэнтуеце «Народны альбом» у Польшчы. Аглядаючы тамтэйшы друк, ці можна сказаць, што гэты праект ёсьць вельмі папулярным, прынамсі, у інтэлігенцкіх колах нашых суседзяў?

– Так, гледзячы на тым, якая публіка была ў варшаўскім Малым тэатры, можна сказаць, што гэта досыць папулярны праект, у крайнім выпадку, досыць вядомы. На канцэрце, апрача беларусаў, было вельмі багата людзей з інтэлігенцкіх колаў Польшчы: з унівэрсытэтаў, тэатраў; музыкаў, якія ня маюць ніякага дачыненьня да Беларусі. Яны проста цікавяцца менавіта «Народным альбомам».

– На тваю думку, чым прываблівае гэты праект палякаў?

– Я думаю, калі б ён быў больш рэпрэзэнтаваны на Беларусі, ён тым-жа самым прываблівал бы і нашую інтэлігенцыю. «НА» ёсьць тым праектам, які папросту ня мае аналягаў. Яго не назавеш ні кабарэ, ні рок-опэрай. З аднаго боку ён ёсьць вельмі вясёлым, а зь іншага – філязофскім. І тая форма, якую мы адшукалі, сама па сабе вельмі прываблівае людзей.

– Нават гледзячы на тое, што падзеі, на якіх пабудаваны альбом, то бок Беларусь памежжа 30-х гадоў і паралелі зь днём сёньняшнім, для польскае публікі ня ёсьць актуальнымі, бо ў такіх варунках палякі не йснавалі? Ты лічыш гэтую папулярнасьць зьнітаванай зь нейкаю нашаю суседняю экзотыкаю ці ўсё-ж такі ёсьць нештачка, што кранае польскага й любога замежнага слухача й гледача?

– Наконт любога я сказаць не магу. Зараз акурат нашыя наступныя гастролі ў Францыі на тэатральным фэстывалі й пакажуць, ці ёсьць паралелі ў гісторыі й мэнтальнасьці паміж Беларусьсю й Францыяй. А Польшча й мы – гэта, безумоўна, адзін культурны рэгіён, дзе зразумелыя ўсе вобразы й пэрсанажы, бо яны ёсьць агульнымі. А наконт неактуальнасьці для Польшчы, ведаеш, гэта можа быць неактуальным і для большае часткі беларусаў на Беларусі. Усе праблемы для чалавецтва ёсьць аднымі й тымі-ж: дабрыні й зла, каханьня й нянавісьці, праўды й хлусьні.

– Як ты сказала, наступная прэзэнтацыя «НА» адбудзецца ў Францыі. Што ты чакаеш ад тамтэйшае публікі й чым, магчыма, адметным будзе вызначацца тая прэзэнтацыя ў больш далёкай ад Беларусі краіне?

– Адчуць я хачу тое-ж, што і ў Менску, і ў Варшаве, і ў Познані, і ў Кыйве – паразуменьне з тым, што адбываецца на сцэне, каб там, дзе сьмешна, людзі сьмяяліся, а дзе сумна – сумавалі. А адмысловым будзе больш ўхіл у бок фальклёру, бо ўвесьці францускага гледача ў нашыя рэаліі будзе складана (я не кажу, што гэта будзе аўтэнтычны фальклёр).

– Кранаючы тэматы фальклёру, ты лічыш, што зараз ня толькі на постсавецкае прасторы менавіта гэты музычны кірунак набывае ўсё большую папулярнасьць?

– Я думаю, ва ўсім сьвеце адбываецца вяртаньне да сваіх каранёў. Тыя інтэграцыйныя моманты, якія былі 20 гадоў таму, зьмяніліся на тое, што чалавек углядаецца ў сябе, сваю нацыянальную культуру. Ведаю, гэта больш цікавіць і замежнага слухача й гледача: на «матрёшкі» ці кічавыя гурты кшталту «Песьняроў» (хаця «Песьняроў» я вельмі люблю), а сапраўдны неапрацаваны аўтэнтычны фальклёр. І ва ўсім сьвеце бачна, як розныя моманты фальклёру ўнетрываюцца ў музыку, асабліва ў рок, бо яго я больш ведаю.

– Гаворачы пра рок-музыку, у Польшчы вельмі добрую прэсу мела й «Новае неба». Ці ёсьць у плянах скарэньне замежжа менавіта ў сэньсе асобнае каманды?

– Езьдзіць, безумоўна, трэба, бо гэта ўзбагачае й сябрамі і ўражаньнямі, але трэба арыентавацца на беларускую публіку. Пляны, канешне, ёсьць. Адзін зь іх, дарэчы й пры тваёй дапамозе й дапамозе вашае моладзевае арганізацыі «Патрыёты Бацькаўшчыны. Рух у Эўропу» – гэта канцэрты ў Заходняй Украіне. Але датычна «Новага неба», мне хацелася б перадусім, каб былі зразуметыя мае словы, мой боль і мой гумар.

Алесь ДАЙНЕКА

Рэдактар Генадзь СУДНІК



Аналітычна-інфармацыйная газэта, заснаваная Магілёўскай гарадзкой асацыяцыяй «КОЛА СЯБРОЎ».

Зарэгістраваная ў Дзяржкамітэце РБ па друку за № 831.

Газэта выходзіць штачацьвер.

АДРАС РЭДАКЦЫІ:

212030, г. Магілёў, вул. Першамайская, 6-22.



Тэлефон: 31-04-15,

Тэл./факс: 22-97-82,

E-mail: krug@user.unibel.by

Газэта надрукаваная афсэтным спосабам у Магілёўскай абласной друкарні імя Я.Свярдлова. Замова 21. Наклад 600 асобнікаў.